

04.12.2014 г. / 20:01:57

Вяра

**07.12 по еретическия папски календар, †24
ноември по православния календар - Св.
великомъченица Екатерина. Св. великомъченик
Меркурий**

**Житие и страдание на света
великомъченица Екатерина**

(† ок. 305-313 г.)

*Света великомъченица
Екатерина Александрийска.
Фрагмент от стара българска
стенопис. София*

По време на царуването на нечестивия римски император Максимин (царувал от 305 г. до 313 г., бел.ред.) в град Александрия живяла една девица от царски род, на име Екатерина*.

* По националност света Екатерина принадлежала към александрийските гърци. За това може да се съди по най-древните преписи на житието ѝ; а и самото име на великомъченицата е гръцко (Αεικαρῆνα - винаги чиста). Екатерина е вече малко видоизменено наименование. Бел.ред.

Тя била забележително красива и се славела с премъдростта си. Бидейки само на осемнадесет години, Екатерина в съвършенство изучила творенията на всички езически писатели и на всички древни поети и философи, като например: Омир, Виргилий, Аристотел, Платон и други. Тя познавала добре не само съчиненията на мъдреците на древността, но изучила също и съчиненията на най-бележитите лекари, като например: Асклепий, Хипократ и Гален; освен това тя се научила на цялото ораторско и диалектическо изкуство и знаела също много езици и диалекти, така че всички се удивлявали на учеността и познанията ѝ. Мнозина богати и знатни люде искали ръката ѝ и за тази цел идвали при майка ѝ, тайна християнка, скриваща вярата си поради жестокото гонение, повдигнато по това време срещу вярващите от Максимин. Роднините ѝ и майка ѝ често съветвали Екатерина да се омъжи, за да не премине царското наследство на баща ѝ в ръцете на чужд човек, чрез което те окончателно биха се лишили от това наследство. Но Екатерина, като чиста девица, твърдо решила в сърцето си да съхрани чистотата на девството през целия си живот и изобщо не искала да се омъжва. А когато роднините ѝ започнали усилено да уговарят Екатерина да встъпи в брак, тя им казала:

Света великомъченица Екатерина
Александрийска. Фрагмент от стара икона.
Синай, Египет

- Ако искате да се омъжа, намерете ми момък, който притежава четирите дарования, с които аз, както знаете, превъзхождам всички други девойки. И тогава ще се съглася да го взема за съпруг. А да се омъжа за човек, който в нещо е по-лош или стои по-ниско от мен, не желая. И така, потърсете навсякъде дали няма да намерите такъв момък, който би бил подобен на мен по знатност на рода, по богатство, по красота и по мъдрост; а всеки момък, който е лишен дори само от едно от тези дарования, не е достоен за мене.

Домашните на Екатерина, като видели, че е невъзможно да намерят такъв момък, ѝ забелязали, че царските синове и другите знатни кандидати за ръката ѝ могат да станат още по-благородни и по-богати, ако встъпят в брак с нея, но по красота и по мъдрост никой не може да се сравнява с нея. А Екатерина им отговорила:

- Искам да имам за свой жених не друг, а само равен на мен по ученост.

Виждайки непреклонността на дъщеря си, майката решила

да опита още едно средство. Тя прибягнала към света на духовния си отец - мъж благочестив и свят, който живеел в съкровено място извън града. Тя взела със себе си Екатерина и тръгнала с нея към този праведен мъж. А той, като видял прекрасната девойка и като чул мъдрите ѝ, макар и скромни слова, решил да я научи да познае Христа, Небесния Цар.

- Аз зная - казал ѝ той - един чуден Момък, Който несравнимо те превъзхожда във всички твои дарования. Красотата Му е по-светла от слънчевата светлина; премъдростта Му управлява всички чувствени и духовни създания; богатството на съкровищата Му е разпръснато по целия свят и никога не намалява, но според мярката на раздаването, все повече и повече се увеличава; а висотата на рода Му е неизказана и непостижима. В целия свят няма подобен Нему!

Внимавайки в думите на стареца, Екатерина помислила, че той ѝ говори за някакъв земен княз; тя се смутила, изменила лице и попитала стареца:

- Истина ли е всичко това, което ми казваш?

Той отвърнал, че всичко това е истина и прибавил, че този Момък притежава и други големи дарования, които е невъзможно и да се изброят. Отроковицата го попитала:

- А чий син е възхваляваният от теб Момък?

Старецът ѝ отговорил:

- Той няма баща на земята, но се е родил неизказано и свърхестествено от една пречестна по рода си Пресвята и Пречиста Дева. Тя се сподобила да роди такъв Син заради великата си чистота и святост. Тя пребивава безсмъртна по душа и тяло и е възнесена по-горе от небесата, където всички свети ангели ѝ се покланят като на Царица на цялата твар.

Екатерина попитала стареца:

- Възможно ли е да видя този Момък, за когото ми съобщаваш толкова много чудесни неща?

- Ако сториш това, което ти кажа - отвърнал ѝ старецът, - ще се сподобиш да видиш пресветлото Му Лице.

На това Екатерина му казала:

- Виждам, че ти си разумен човек и почтен старец, и затова вярвам, че ми казваш истината. Готова съм да изпълня всичко, което ми наредиш, само да видя Този, Когото ти така възхваляваш.

Тогава старецът ѝ дал икона на Пресвета Богородица, държаща в обятията си Божествения Младенец, и ѝ казал:

- Ето изображението на Девата и Майката на Този, за Когото ти съобщих толкова много чудесни неща. Вземи това изображение у дома си и като затвориш вратата на стаята си, с благоговение възнеси усърдна молитва към тази Дева, името на която е Мария; помоли я да благоволи да ти покаже своя Син. Надявам се, че ако ти с вяра ѝ се помолиш за това, тя ще те чуе и ще те сподоби да видиш Този, към Когото се стреми душата ти.

Тогава отроковицата Екатерина, като взела светата икона, се върнала у дома си и през нощта, като се уединила в стаята си, започнала да се моли така, както я научил старецът. Във време на продължителната молитва Екатерина заспала от умора и видяла във видение Небесната Царица в този вид, в който тя била изобразена на иконата, заедно със светия Младенец, окръжен от лъчезарно сияние. Екатерина не могла да види лика Му, защото Той го отвърнал от нея и го обърнал към Майка Си. Опитвайки се да Го види, Екатерина минала от другата страна, но Христос и оттам отвърнал лицето Си от нея.

Това се повторило три пъти. След това Екатерина чула, че Божията Майка казала на Сина си:

- Погледни, Чедо мое, към Твоята рабиня Екатерина и виж колко прекрасна и добра е тя.

А Богомладенецът ѝ отговорил:

- Не, тази девойка е твърде помрачена и е така безобразна, че не мога да я гледам.

Тогава Пресвета Богородица отново казала на Господ:

- Нима тази девица не е по-мъдра от всички философи? Нима тя не превъзхожда всички девици с богатството си и със знатността на рода си?

Но на това Христос ѝ отговорил:

- Отново ще ти кажа, Майко Моя, че тази девица е безумна, бедна и от лош род, и не ще я погледна дотогава, докато тя не остави нечестието си.

На това Преблагословената Майка на Господа Му казала:

- Моля Те, пресладко мое Чедо, не презирай Твоето създание, но я вразуми и я научи какво трябва да стори, за да се наслади на славата Ти и да види Твоето пресветло и превъжделено Лице, Коего всички ангели желаят да видят.

Тогава Христос отвърнал:

- Нека отиде при стареца, който ѝ даде иконата, и нека прави това, което ѝ нареди той, и тогава ще Ме види и ще намери благодат пред Мен.

Като видяла и като чула това, Екатерина се пробудила от сън и се удивила на това видение. Щом настъпило утрото, тя отишла с някои от робините си в килията на стареца и като

паднала със сълзи при нозете му, му разказала за видението си и го умолявала да ѝ каже какво трябва да стори, за да види желанието от нея Жених - Христа.

Преподобният старец подробно я научил на всички тайни на истинската християнска вяра, започвайки от сътворението на света и създаването на праотеца Адам и свършвайки с второто пришествие на Владиката Христос на земята, казал ѝ също и за неизказаната райска слава на праведниците, и за многоболезнените безкрайни мъчения на грешниците. Като премъдра, богопросветена и жадуваща за истина и за спасение девица, Екатерина скоро разбрала цялото християнско учение, повярвала от цялото си сърце в Иисуса Христа и приела свето кръщение от същия старец. След това старецът ѝ заповядал отново да се помоли с много усърдие на Пречистата Богородица, за да ѝ се яви тя още веднъж, както през първата нощ.

По такъв начин, като съблякла ветхия човек (сравни с Кол. 3:9, бел.ред.) и като се облякла в одеждата на обновлението на духа, Екатерина се върнала у дома си и прекарала цялата нощ в слъзна молитва, пребивавайки без храна, докато заспала. И ето, тя отново видяла Небесната Царица с Божествения Младенец на ръце. Младенецът гледал към Екатерина с голяма благост и кротост. Божията Майка попитала Сина си:

- Угодна ли Ти е, Сине мой, тази девица?

Господ отговорил на Своята Пречиста Майка:

- Много Ми е угодна, защото сега тя е прекрасна и славна, а не е безобразна и безчестна, както преди; сега тя е богата и премъдра, а не бедна, както беше отначало; сега Аз я възлюбих и тя така Ми е угодна, че искам да се сгодя за нея и тя да стане Моя нетленна невеста.

Тогава Екатерина паднала на земята и възкликнала:

- Недостойна съм, преславни Владико, да видя Твоето Царство, но сподоби ме да бъда поне с Твоите раби.

В това време Пресвета Богородица хванала дясната ръка на девойката и казала на Сина си:

- Дай ѝ, Чедо мое, годежен пръстен в знак на годежа Ти с нея, направи я Своя невеста, за да я сподобиш с Царството Си.

Тогава Владиката Христос дал най-прекрасен пръстен на Екатерина и казал:

- Ето, Аз сега те вземам за Моя невеста, нетленна и вечна. И така, запази с голямо усърдие този съюз ненарушим и в никакъв случай не си взимай земен годеник.

След тези думи на Христа Господа видението приключило. Девойката се пробудила и ясно видяла чуден пръстен на дясната си ръка. Тя почувствала в сърцето си такова веселие и такава радост, че от този момент сърцето ѝ съвършено се предало на Божествената любов. И в нея настъпила такава голяма промяна, че тя вече не мислела за нищо земно, а непрестанно, денем и нощем, размисляла за своя възлюбен Жених, Него едничкия желаела, в Него едничкия се поучавала наяве и насън.

Скоро след като Екатерина се обърнала към християнството, в Александрия пристигнал нечестивият цар Максимин, който имал ревност не по разум за своите бездушни богове, сам бидейки като че безчувствен и безсловесен. Желаетейки да устрои тържествен празник в чест на тези богове, той разпратил по околните страни и градове заповед да се съберат всички поданици за принасяне на жертви, за да почетат боговете всенародно. Събрали се безброй много хора, при което всеки водел кой каквото можел, за

жертвоприношението: кой волове, кой овце, а които не били в състояние, донесли птици или нещо подобно. Когато настъпил денят на мерзкото тържество, царят заклал в жертва сто и тридесет телета, князете и велможите - по-малко, и всеки принесъл в жертва каквато могъл. Целият град се напълнил с предсмъртните вопли на заколваните животни и със смрад от принасяните жертви. Навсякъде настъпила страшна теснота и суматоха и въздухът бил пропит със смраден дим. Докато ставало всичко това, благочестивата и най-прекрасна Екатерина, при вида на тази пагубна съблазън за човешките души, била жестоко уязвена в сърцето си, защото скърбяла за тяхната гибел. Горейки от Божествена ревност, тя взела със себе си неколцина роби и отишла в храма, където безумците принасяли жертви. Когато застанала на вратите, всички устремили погледите си към нея: защото тя блестяла с необичайната си красота, която свидетелствала за вътрешната ѝ душевна красота. Тя наредила да известят царя, че има да му каже нещо много важно. Царят ѝ наредил да отиде при него. Заставайки пред царя, Екатерина отначало му се поклонила, отдавайки полагащата му се чест, а после казала:

- Царю, познай съблазънта, в която сте въввлечени от бесовете. Вие почитате като богове тленните и безчувствени идоли и им служите. Голям срам е да бъдеш дотолкова сляп и безумен, че да се поклониш на тези мерзости. Повярвай поне на своя мъдрец Диодор*, който казва, че вашите богове някога са били хора и са завършили живота си нечестиво, но заради някои дела, извършени от тях приживе, хората са им издигнали паметници и статуи. А следващите поколения, не знаейки замисъла на своите праотци, които поставили тези паметници само заради възпоменанието на хората, изобразени върху тях, но мислели, че самата вещ е благочестна и благоприлична, започнали да им се покланят като на богове. И знаменитият Плутарх Херонейски (бележит гръцки историк. Херонея - град в Средна Гърция, бел.ред.) се гнусял от тези богове и ги презирал. Повярвай, царю, поне на тези свои учители и не ставай виновник за гибелта на толкова души, за което ще се подложиш на вечни мъчения. Познай Единия, Истинен Бог, вечносъществуващ, пребезначален и безсмъртен, Който в края на времената прие върху Себе Си човешка плът заради нашето спасение. Чрез Него царете царуват, страните се управляват и целият свят се крепи. Всичко е било създадено и запазва битието си единствено чрез Неговото слово. Този всемогъщ и преблаг Бог не изисква жертви, подобни на вашите, и не се радва на заколването на невинни жертви, но иска само да спазваме Неговите заповеди твърдо и непоколебимо.

* Диодор Сицилиански - известен езически писател, историк и философ. Бел.ред.

Като чул това, царят се възпламенил от силен гняв и отначало дълго запазил мълчание. А после, понежел нямал сили да отговори на думите ѝ, казал:

- Остави ни през тези дни да извършим жертвоприношението, а после ще чуем словата ти.

Като завършил богопротивното си тържество, нечестивият цар наредил да доведат света Екатерина в царските палати и ѝ казал:

- Кажи ни, девойко, коя си ти и повтори това, което ни каза по-рано.

- Аз съм царска дъщеря - отговорила светицата, - наричам се Екатерина. **По-рано с голяма любов се занимавах с различни науки: изучавах риторски и философски съчинения, геометрия и други науки, но сега презирам всичко това като суетно и безполезно занятие и станах невеста на Владиката Христос, Който чрез Своя пророк Исаия е казал:**

- “Ще погубя мъдростта на мъдреците и ще отхвърля разума на разумните” (1Кор. 1:19; Ис. 29:14).

Царят се удивил на думите ѝ, на необикновения ѝ ум, но още повече бил поразен от ослепителната ѝ красота и помислил, че тя е родена не от смъртни родители, а от тези богове, който той почитал. След като едва се съгласил да повярва, че девойка с такава неописуема красота може да бъде родена от земни човеци, той, поразен от красотата ѝ и без да откъсва от нея безсрамния си поглед, започнал да ѝ говори съблазнителни думи. А светицата, прониквайки в беззаконните му помисли, му казала:

- Бесовете, които вие считате за богове, ви прелъстяват и ви увеличат в безсмислени похоти; а аз се считам за прах и пепел; Бог ме е създал по Свой образ и подобие и ме е надарил с такава красота, за да се удивляват хората на премъдростта на Създателя, Който може на такова нищожно и тленно лице да

дарува такава мъдрост и красота.

Царят се озлобил от тези нейни думи и казал:

- Не говори така лошо за боговете, имащи безсмъртна слава:

Но светицата му възразила:

- Ако желаеш поне малко да разсееш мъглата и помрачаването си от прелест, разбери цялото нищожество на твоите богове и познай истинния Бог. Дори само едно произнасяне на името Му или само един кръст, изобразен във въздуха, прогонва твоите богове и ги съкрушава; и ако искаш, ясно ще ти докажа истинността на думите си.

Царят, като слушал свободната ѝ реч и се боял да не би да бъде победен и посрамен от думите ѝ, ѝ казал:

- Неприлично е за царя да беседва с жени. Но аз ще събера най-мъдрите философи за разговор с теб и ти ще узнаеш нищожността на възгледите си и ще повярваш в нашите учения.

Като казал това, той заповядал строго да охраняват светата девица. А сам веднага изпратил до всички подвластни градове следното нареждане:

- Аз, цар Максимин, до най-мъдрите философи и оратори, намиращи се в моите градове, радвайте се. Всички, които служат на премъдрия бог Хермес*, и които призовават наставниците на разума - музите**, съберете се при мен, за да заградите устата на една премъдра девойка, която се появи през тези дни и се надсмива над великите богове, наричайки всичките им деяния басни и празнословие. И така, елате, за да покажете цялата си мъдрост, за която ви прославят хората, а от мен ще получите награда за труда си.

** Хермес (Ермий) или Меркурий бил считан за вестител на*

боговете, за покровител на търговията и ораторите и бил един от най-популярните езически богове. Така, непросветеното население на градовете Листра и Ликаония дотолкова било поразено от чудесата на Павел и Варнава, че нарекло Варнава Зевс, а Павел - Ермес, "понеже той първенствуваше в говоренето" (Деян. 14:12). Бел.ред.

**** "Богини", считани за покровителки на науките и изкуствата. Бел.ред.**

И ето, събрали се петдесет човека, избрани и най-мъдри оратори, отличаващи се с голяма острота на ума и с велика сила в словото. Царят се обърнал към тях със следните думи:

- Пригответе се с цялото си старание и внимание за доблестно състезание с една девойка, за да можете да я надвиете с доказателствата си в спора за боговете; не се отнасяйте с пренебрежение към това, че ще водите беседа с млада девица, но приложете цялото си старание и покажете вашата мъдрост така, все едно че ви се е наложило да противостоите срещу мъжествен противник и най-мъдър оратор; защото тя, както аз внимателно разпитах, превъзхожда с мъдростта си самия велик Платон*. Затова, умолявам ви, покажете в спора с нея такова старание, каквото бихте имали, ако се състезавахте със самия него. Ако победите, ще ви възнаградя с големи дарове, а ако бъдете победени, върху вас ще падне голям срам и вместо дарове ще приемете мъчителна смърт.

* Платон - известен гръцки философ от IV век пр. Р. Хр., съвременник и учител на Аристотел. Платон е ученик на Сократ. Забележително е това, че в своите философски възгледи, особено в учението си за Бога, за творенията на света и за задгробния живот, Платон се приближава много до християнското учение. Бел.ред.

На тези думи на царя отговорил най-славният и най-мъдрият оратор:

- Не се опасявай, царю: нашата противничка може и да е необикновено умна, но тъй като е жена, тя не може да притежава мъдростта в пълно съвършенство и да бъде напълно изкусна в красноречието; заповядай ѝ само да се яви при нас, и ще видиш, че щом види такова множество философи и оратори, тя в същия миг ще се засрами.

Щом чул тази самохвална реч на философа, царят се успокоил и се развеселил, надявайки се, че нечестивият и надменен език на учените ще победи изпълнената с кротост и с Божествена премъдрост девица. Той веднага наредил да я доведат при него. Събрали се също и много хора, за да чуят спора на християнската девойка с езическите мъдреци. Но преди изпратените да успеят да дойдат при Екатерина, Архангел Михаил ѝ се явил от небесата и рекъл:

- Не бой се, дево Господня! Твоят Господ ще придаде към премъдростта ти още премъдрост и ти ще победиш в спора тези петдесет витии. И не само те, но и мнозина други ще повярват чрез теб и ще приемат мъченически венец.

Като казал това, Ангелът изчезнал.

Междувременно, пратениците на царя дошли и я завели при царя и философите за зрелище на всички.

И веднага същият самонадеян философ, който преди това така се хвалел, с гордост се обърнал към света Екатерина:

- Ти ли порицаваш боговете ни с такава дързост и безумие?

- Аз - кротко му отговорила светицата, - но не с дързост и не с безумие, както ти каза, а с кротост и поради любов към истината казвам, че вашите богове са нищо.

Тогава философът ѝ казал:

- Великите стихотворци* ги наричат висши богове, а как ти с такава дързост произнасяш хула срещу тези, от които сама си приела мъдрост и сладостта на чиито дарове си вкусила.

** Тук се подразбират Омир, Вергилий и други поети. Най-общо, езичниците научавали легендите за своите богове главно от поетическите произведения. Бел.ред.*

- Не от вашите богове - отговорила Екатерина, - а от моя Един Истинен Бог съм получила мъдрост. И Самият Той е премъдрост и живот, и **който се бои от Него и пази Божествените му заповеди, той е истински философ**. А делата на вашите богове и легендите за тях са достойни за смях и порицание и са преизпълнени със съблазън. А кажи ми и кой от твоите велики стихотворци и в кои изрази ги нарича богове?

- Най-мъдрият Омир - отговорил мъдрецът, - обръщайки се с молитва към Зевс*, първи казва така: "Преславни Зевсе, превелики боже, и вие други безсмъртни богове". А преславният Орфей, обръщайки се с благодарност към Аполон** казва така: "О, сине Латонин, стрелящ отдалеч! Силни Фебе, който гледаш към всички, царуваш над смъртните и безсмъртните, слънце, носещо се на златни криле". Ето как - казал езическият мъдрец, завършвайки речта си - са почитали боговете най-първите и най-славни стихотворци и ясно са ги наричали безсмъртни; затова и ти не трябва да се заблуждаваш и да се по-кланяш на Разпнатия*** като на Бог; никой от древните мъдреци не само не Го е наричал и не Го е признавал за Бог, но даже и не е знаел за Него.

** Зевс или Юпитер - гръко-римски бог, почитан от езичниците като владетел на небето и земята, баща на всички богове и хора. Бел.ред.*

*** Аполон или Феб, син на Зевс и Латона, един от най-почитаните гръко-римски езически богове. Бил считан за бог на слънцето и умственото просвещение, а също и на общественото благополучие и ред, пазител на закона, божество, което предсказвало бъдещето. Бел.ред.*

**** На езичниците им се струвало особено странно, че християните се покланяли на Разпнатия, тъй като кръстната смърт се считала за позорна. Затова и апостол Павел казва, че проповедта за разпнатия Христос за елините (тоест за езичниците) е безумие (1Кор. 1:23). Бел.ред.*

Света Екатерина отговорила:

- Но нали същият този ваш Омир казва на друго място за твоя велик бог Зевс, че той е бил лукав и лъжлив измамник, и че другите богове - Хера, Посейдон и Атина* искали да го вържат, но той успял да се скрие от тях чрез бягство. Във вашите книги са описани и много други деяния, подобни на тези, които внушават презрение към вашите богове. Но тъй като ти каза, че нито един от древните учители не е признавал Разпнатия за Бог, то, макар и да не би следвало да се изследва много за Него в доказателство на това, че Той е истински и непостижим Бог, недостъпен за умувания и неизказан Създател на небето и земята, морето, слънцето, луната и на целия човешки род, въпреки това, за по-голямо уверение в тази истина, ще приведа свидетелства пак от вашите книги. **Чуй какво казва за Него вашата най-мъдра Сибила**, свидетелствайки за Неговото Божествено въплъщение и спасително разпятие: “В последните времена ще дойде Някой на тази земя, ще приеме на себе си плът, освен греха. С безпределното всемогъщество на Божеството Той ще разруши тлението на неизцерените страсти и невярващите люде ще Му**

завидят и Той ще бъде окачен на високо място, като че е достоен за смърт”. Спомни си, че и вашият мъдрец Аполоний*** не по своя воля изповядва Христа като Бог, принуден към това от Неговата Божествена сила: “Един Небесен - казва той - ме подбужда да Го изповядам. Той е трисветла светлина; Той е и пострадал Бог, но не Самото Божество е страдало: защото в Него е и едното, и другото: Той е и смъртен по плът, и заедно с това е чужд на тлението. И Този Мъж, търпящ от смъртните всичко: кръст, унижение, погребение - е Бог”. Аполоний е казал това за истинския Бог, Който е събезначален и съвечен на Родилия Го. Той е начало и основа, и източник на всички създадени блага; Той е създал света от небитие за битие и го управлява. Бидейки единосъщен с Отца, Той станал човек заради нас, живял на земята, като наставлявал и учел хората, и им правел добро; после приел смърт за нас, неблагодарните, за да ни освободи от древното осъждане и да ни дарува предишното блаженство и наслада. По такъв начин Той отново ни отворил райските врати, които ние затворихме с грехопадението. След три дни Той възкръснал, възнесъл Се на небесата, откъдето преди това бил слязъл, и изпратил Светия Дух на учениците Си; а те се разпръснали по целия свят и проповядвали Неговото Божество, в Коего трябва да повярваш и ти, философе, за да познаеш истинния Бог, и да станеш раб на Този, Който е милостив и добросърдечен и призовава всички, които са съгрешили, казвайки: “Дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и Аз ще ви успокоя” (Мат. 11:28). И така, повярвай поне на своите учители и богове - Платон, Орфей и Аполоний, които напълно явно и ясно, макар и въпреки волята си, са признали Христос за Бог.

** Хера (Юнона) била почитана от древните гърци и римляни като сестра и жена на главния им бог Зевс; била най-почитана между богините; била считана за богиня на*

земята и плодородието и покровителка на съпружеския живот. **Посейдон** бил считан за бог на моретата. **Атина** била считана за богиня на мъдростта, предимно военната. Горепосоченото място е взето от “Метаморфози” на римския поет Овидий. Най-общо, боговете на римляните и гърците, според техните вярвания, притежавали същите страсти и престъпни наклонности като хората. Бел.ред.

**** Сибили** при древните римляни били наричани пророчиците. Предсказанията им били събрани в три книги, които се съхранявали в Капитолийския храм на Зевс (Юпитер), а после - в храма на Аполон на Палатинския хълм. Тези “Сибилени книги” се ползвали с голямо уважение в езическия свят. На техните предсказания обръщали внимание и християнските писатели, намирайки в тях някои намеци за настъпването на Царството Христово. Бел.ред.

***** Аполоний Тиански** - езически мъдрец, който вършел лъжливи чудеса и привлякъл много последователи (III в.). Неговите сентенции, записани в отделна книга, се ползвали с дълбоко уважение, особено в Александрия, където една такава книга се съхранявала в най-потайното, свещено място на един езически храм. Бел.ред.

Това и много друго казала премъдрата Екатерина и довела философа до удивление, така че той останал безгласен, нямайки сили да ѝ каже нещо в отговор. Като го видял победен и изумен, царят наредил на останалите да започнат беседа със светата девойка. Но те се отказали, казвайки:

- Ние не можем да противостоим на истината, защото, щом най-ученият от нас мълчи победен, то какво да кажем ние?

Тогава разгневеният цар заповядал да запалят огромен огън наред града и да изгорят всички философи и оратори. А те, като чули тази присъда и

заповедта на царя, паднали в нозете на Екатерина, и я молели да се помоли за тях на Единия Истинен Бог, да им прости Той всичко извършено от тях в неведението им и да ги сподоби със свето кръщение и с даровете на Пресветия Дух.

А светицата, като се изпълнила с наслада и радост, им казала:

- Вие сте истински блажени и щастливи, защото, като оставихте тъмнината, познахте истинската светлина, и като презряхте смъртния земен цар, пристъпихте към Безсмъртния Небесен Цар. Твърдо се надявайте на Неговата милост и вярвайте, че огънят, с който ви заплашват нечестивците, ще ви послужи за кръщение и за лествица, която ще ви възведе на небето. В този огън вие ще се очистите от всяка сквернота на плътта и духа и ще се явите пред Царя на славата светли и чисти като звезди и ще станете Негови възлюбени приятели.

Като казала това, света Екатерина осенила всеки от тях с кръстното знамение и те с радост тръгнали на мъчение. Войниците ги хвърлили в огъня и по този начин те приели мъченическа кончина (това станало на 17 ноември 307 година, по православния календар бел.ред.).

Вечерта неколцина благочестиви и христолюбиви люде дошли, за да погребат останките на светите мъченици, но намерили телата им свършено цели, така че огънят не бил докоснал даже и косите им. Чрез това чудо мнозина от езичниците се обърнали към познание на истината, а мощите на светите мъченици били погребани с полагащата им се чест.

Тогава Максимин се решил да употреби цялото си старание, за да отклони света Екатерина към своето нечестие. Като не постигнал успех чрез философските спорове, той почнал да я съблазнява с ласкателства и лукавство. Като я повикал, той

казал:

- Чуй ме, добра дъще, като чедолюбив баща те съветвам да се поклониш на великите богове и особено на Хермес, покровителя на науките, който те е украсил с такива философски дарования. И ако изпълниш предложението ми, ще разделя с теб царството си и властта си - боговете са ми свидетели за това - и ти ще живееш с мен в непрестанно веселие.

Но премъдрата Екатерина, прониквайки в намерението му и виждайки лукавството и измамното му ласкателство, му рекла:

- Остави, царю, хитростта си и не се уподобавай на лисица. Аз решително, веднъж завинаги, ти казах, че съм християнка и съм се сгодила за Христа. Него Едничкия имам за Жених и наставник и за украшение на моето девство; не ме прелъстявай с царска багреница*, предпочитам мъченическите дрехи пред нея.

** Багреница - дълга, оцветена в пурпурен, кръвавочервен цвят дреха, много ценена в древността и считана за атрибут на царското достойнство. Бел.ред.*

Тогава царят отново ѝ казал:

- Принуждаваш ме, макар и против волята ми, да обезчестя достойнството ти и да покрия прекрасното ти тяло с множество рани.

- Прави каквото искаш - отвърнала светицата, - чрез временното безчестие ти ще ми донесеш вечна слава и голямо множество хора (както се надявам) ще повярват чрез мен в моя Христос; и от твоите палати мнозина ще тръгнат заедно с мен към свещените небесни чертози.

Така пророкувала светицата; а Бог, като гледал върху нея от

висините, привел в изпълнение пророчеството ѝ.

Тогава силно разгневеният цар заповядал да свалят багреницата от Екатерина и безмилостно да бият разголената девица с волски камшици. Слугите жестоко били мъченицата в продължение на два часа по рамената и по корема, така че цялото ѝ тяло се покрило с рани и се обезобразило; кръвта текла на ручей и обагрила земята. Но светицата изтърпяла всички мъчения с такова мъжество и доблест, че тези, които я наблюдавали, били поразени от голямо изумление. След това жестокият цар заповядал да затворят Екатерина в тъмницата и да не ѝ дават нито храна, нито вода, докато не измисли нови мъчения, за да я погуби.

Междувременно Августа, съпругата на царя, силно желаела лично да види света Екатерина. Слушайки за нейните добродетели, мъдрост и мъжество, тя силно я обикнала. А след едно видение насън сърцето на Августа пламнало от такава любов към Екатерина, че тя дори не можела да заспи. Когато царят отпътувал от града по някаква работа и се забавил няколко дни със завръщането си, царицата намерила удобно време, за да изпълни желанието си. Тогава при двора имало един велможа, верен приятел на царя, по сан - военачалник, на име Порфирий, човек, който се отличавал с благоразумието си. Царицата съобщила тайното си желание на него.

- В една от предишните нощи - казала му тя - видях в съня си Екатерина, която седеше величествено сред множество прекрасни младежи и девойки, облечени в бели дрехи. Лицето ѝ излъчваше такова сияние, че не можех да гледам към нея. Като ме настани до себе си, тя постави върху главата ми златен венец и каза: "Владиката Христос ти изпраща този венец". От този момент имам такова силно желание да я видя, че не намирам покой за сърцето си. Моля те, Порфирий, направи така, че да мога да се срещна тайно с нея.

- Ще изпълня желанието ти, царице - отговорил Порфирий.

Щом настъпила нощта, Порфирий взел двеста войници и тръгнал заедно с царицата към тъмницата. Като дали пари на стражите, те влезли при светата мъченица. Когато царицата видяла светицата, тя била поразена от сиянието на лицето ѝ, което сияело от Божествена благодат. Като паднала бързо в нозете на Екатерина, царицата със сълзи възкликнала:

- Сега се считам за щастлива и блажена, защото се сподобих да те видя. Подобно на кошута, копнееща да утоли жаждата си (сравни с Пс. 41:2, бел.ред.), аз безмерно желяех да те видя и жадувах да чуя сладостните ти речи. Сега, когато се сподобих да получа желаното, вече не скърбя, дори и да се наложи да се лиша от живота и царството си: толкова съм щастлива, че те видях! Блажена си ти и си достойна за похвала, че си се отдала на всемогъщия Владика, Който е излял върху теб толкова големи дарования.

В отговор светицата ѝ казала:

- И ти си блажена, царице, защото виждам венец над главата ти, поддържан във висините от ръцете на ангели. След три дни ще го получиш за малкото мъчения, които ще изтърпиш заради Христа, за да отидеш чрез тях при Истинския Цар и да царуваш вечно с Него.

А царицата отговорила на Екатерина:

- Боя се от мъченията, които ми предричаш, а още повече се боя от съпруга си, който е твърде жесток и безчовечен.

- Не се плаши - казала ѝ светицата, - Самият Христос ще ти бъде помощник; Той ще укрепи сърцето ти и никакво мъчение не ще докосне душата ти; само тялото ти ще пострада тук малко и временно, а после и то ще получи вечен покой.

Когато светицата изрекла това, Порфирий я попитал:

- Какво ще подари Христос на тези, които вярват в Него? Защото и аз желая да повярвам в Него и да бъда Негов воин.

Мъченицата му отвърнала:

- Нима не си чел или не си чул нищо от християнското Писание?

- От младини съм се упражнявал във военските дела и за нищо друго не съм имал грижа - отговорил Порфирий.

Светицата му рекла:

- Невъзможно е да се опишат с човешки език богатата, които преблагият и човеколюбив Бог е приготвил за тези, които Го обичат и пазят Неговите заповеди.

Тогава Порфирий, като се изпълнил с безмерна радост, повярвал в Христа, а заедно с него и двестата войници, и царицата; и всички, като се простили благоговейно с мъченицата, си тръгнали.

А милостивият и човеколюбив Христос не оставил светата Си невеста, но се грижел за нея като чедолюбив баща. Всеки ден при нея долитала през прозореца една гълъбица и ѝ носела храна. Накрая и Самият благ Подвигоположник - нашият Господ Иисус Христос, я посетил, заобиколен от велика слава и от всички небесни чинове и още повече я укрепил в мъжеството, и я изпълнил с дух на смелост:

- Не бой се, възлюбена Моя невесто - казал ѝ Той, - Аз съм винаги с теб и никакво мъчение не ще те докосне; с търпението си ти ще обърнеш мнозина към Мен и за награда ще получиш много нетленни венци.

Като я утешил с тези думи, Господ станал невидим.

На сутринта царят, като седнал важно в съдилището, заповядал да доведат Екатерина. Тя влязла при царя, сияейки с духовна благодат и с някакво блажено озарение, така че стоящите наблизо били озарени от сиянието на красотата ѝ. Царят бил твърде удивен и помислил, че някой ѝ е носил храна в тъмницата и затова тя не отслабнала телом и не променила красотата на лицето си, затова искал да предаде на смърт стражите ѝ. Но света Екатерина, не желаейки други да бъдат мъчени без да имат вина, му разказала цялата истина:

- Знай, царю, че не човешка ръка ми даваше храна, а моят Владика Христос, Който невидимо се грижи за рабите Си, ме хранеше.

Царят, дивейки се на необикновената красота на света Екатерина, искал отново с ласкателства и лукавство да ѝ повлияе и ѝ казал:

- Слънчева девойко, с красотата си ти превъзхождаш самата Артемида*; родена си да властваш, дъще моя. И така, ела, поклони се и принеси жертва на боговете ни, и тогава ще царуваш с нас и ще прекараш живота си в радост. Моля те: не погубвай с мъчения тази своя светла красота.

****Артемида, или Диана** - известна езическа богиня при гърците и римляните, която се ползвала с особена почит от тях; била считана за богиня на луната; изобразявали я като прекрасна светла девойка ловджийка. Бел.ред.*

- Аз съм земя и прах - отговорила светицата. - А цялата красота увяхва като цвят или изчезва като сън и от най-малката болест, или от старостта, а след смъртта се предава на съвършено тление; и така, не се грижи, царю, за моята красота.

По време на този разговор със света Екатерина един

велможа, на име Хурсаден, жесток и безмилостен мъчител на християните, желаейки да покаже любовта и разположението си към царя, му казал:

- Царю, изобретих такова мъчение, чрез което ще победиш тази девица. Заповядай да поставят на една ос четири дървени колела, а по тях в кръг да забият различни железни остриета; нека две колела да се въртят надясно, а две - наляво, а девицата да бъде привързана по средата им; тогава въртящите се колела ще раздробят тялото ѝ. Но преди това нека само покажат тези колела на Екатерина, та като ги види, да се уплаши от жестокото мъчение и да се подчини на волята ти; а ако и след това остане в предишното си упорство, тогава нека приеме мъчителна смърт.

Царят харесал този съвет и заповядал да направят колелата, за които говорил Хурсаден. Когато колелата били готови, довели мъченицата на мястото за мъчения и отначало завъртели колелата с голяма сила пред очите ѝ, за да я уплашат, а след това мъчителят ѝ казал:

- Виждаш какви мъчения са приготвени за теб! И ти ще приемеш в тях най-ужасна смърт, ако не се поклониш на боговете.

На това Екатерина отговорила:

- Вече много пъти изказах решението си да остана християнка; затова, царю, не си губи времето напразно, а прави каквото искаш.

Като видял, че не може да изплаши Екатерина и да я отвърне от Христа, мъчителят наредил да я привържат към колелата и силно да ги въртят, така че да бъде разкъсана на части и да умре от най-ужасна смърт. Но веднага щом пристъпили към това мъчение, от небето слязъл един Ангел,

освободил светицата от връзките, а колелата натрошил на парчета; при това силно разбитите колела се разлетели настрани и поразили смъртно мнозина невярващи. Като видял това преславно чудо, целият народ възкликнал:

- Велик е християнският Бог!

А царят от ярост бил мрачен и беснеел, измисляйки нови наказания за мъченицата.

Като чула за това чудо, царица Августа излязла от палатите си и започнала да изобличава царя.

- Ти наистина си дързък и безумен - казала тя, - щом се осмеляваш да се бориш с Живия Бог и да мъчиш несправедливо рабинята Му.

Не очаквайки да чуе тези думи, царят неистово се разярил и станал по-лют от всякакъв звяр. Като оставил света Екатерина, той обърнал цялата си ярост към съпругата си. Забравяйки дори естествената си любов към нея, той наредил да донесат голям сандък и да го напълнят с калай, за да бъде неподвижен, да забият гвоздеи в капака на сандъка и като заклецят гърдите на жена му между сандъка и капака, да ги притискат. И мъчителите, причинявайки неизразими страдания на светицата, притискали гърдите ѝ, докато те не се откъснали с ужасна болка. А блажената Августа, търпяла тази ужасна болка, и се радвала, че страда за Истинния Бог и Му се молела да ѝ изпрати Той благодатната Си помощ. Когато гърдите ѝ се откъснали, кръвта ѝ потекла като река и всички, които я заобикаляли, се изпълнили с жалост и изразили съчувствието си към нея, понасящата такова ужасно и нетърпимо мъчение. Но безмилостният мъчител не помилвал съпругата си и заповядал да отсекаат главата ѝ с меч. А тя, като изслушала с радост тази присъда, казала на света Екатерина:

- Рабиньо на Истинния Бог, помоли се за мен!

- Иди с мир - отговорила ѝ светата дева, - за да царуваш вечно с Христа.

И блажената царица била посечена извън града в двадесет и третия ден на ноември*. А военачалникът Порфирий, като взел през нощта тялото ѝ, с чест го предал на погребение.

** Паметта на света Царица Августа (или Василиса) се чества от Църквата на 24 ноември по православния календар - 07.12 по папския; тогава се възпоменават от Църквата и Порфирий, и 200-те войници, посечени за изповядването на Христа. Бел.ред.*

На сутринта самият Порфирий заедно с поярвалите в Христа войници се явил пред царя и казал:

- И ние сме християни, воители на великия Бог.

Нямайки сили да чуе това, царят въздъхнал от дълбината на сърцето си и казал:

- Уви, погинах, защото се лиших от дивния Порфирий!

После, се обърнал към другите войници, и добавил:

- И вие, достолубезни мои воители, се съблазнихте и се отрекохте от боговете, в които вярвахте бащите ви; какво ви сториха боговете, че ги оставихте?

А те не му отвърнали нито дума. Само Порфирий му казал:

- Защо оставяш без внимание главата и питаеш нозете? С мен разговаряй.

- Ти, зла главо, си виновен за тяхната гибел - възкликнал Максимин.

И нямайки сили от ярост да продължи речта си, заповядал да отсека главите на всички. Така те завършили живота си. По този начин се изпълнило предсказанието на света Екатерина, че мнозина от неговите собствени палати ще повярват чрез нея в Христа Бога.

На другия ден мъчителят, като довел Екатерина в съдилището, ѝ казал:

- Ти ми причини велика скръб и голямо огорчение. Прелъсти жена ми и погуби мъжествения ми военачалник, който беше цялата сила на войската ми; и много други злини са ми причинени от теб, така че би трябвало да те умъртвя безмилостно. Но аз ти прощавам, защото не желая да погубвам такава прекрасна и премъдра девица като теб. Изпълни накрая волята ми, любима моя, принеси жертва на боговете и аз ще те направя своя царица, и никога не ще те оскърбя, и без твоя съвет не ще сторя никакво дело, и ти ще живееш с мен в такова веселие и блаженство, на които нито една царица не се е наслаждавала.

Това и много друго казал измамникът, съблазнявайки избраната невеста Христова, но не могъл с коварните си думи да я разлъчи от Христа, с Когото била свързана със здравия съюз на истинската любов. Виждайки, че нито с ласкателство, нито с обещания, нито със заплахи, нито с мъчения може да склони към волята си твърдата като диамант света девица, накрая постановил решението си - да се отсече главата ѝ с меч извън града. Войниците, като хванали Екатерина, я повели към мястото на посичането. Много хора - мъже и жени, я съпровождали. Всички плачели и съжалявали за това, че загива толкова прекрасна и премъдра девица. Много от следващите я знатни и благородни жени ѝ говорили със сълзи:

- Най-прекрасна и пресветла девойко! Защо си така жестокосърдечна към себе си, че предпочиташ смъртта пред

сладостния живот? Защо безвременно и безплодно погубваш цвета на младостта си? Не е ли по-добре за теб да послушаш царя и да се наслаждаваш на богатата в този живот, отколкото да умреш от такава позорна смърт?

- Оставете безполезния си плач - отговорила светицата, - но по-добре се радвайте за това, че днес ще видя възлюбения си Жених, Иисус Христос - моя Творец и Спасител, Който е красота, венец и слава на мъчениците. Той ме зове към неизказаното райско блаженство. С Него ще царувам и ще се наслаждавам в безкрайните векове. И така, плачете не за мен, а за себе си, защото заради неверието си ще отидете във вечния огън за безкрайни мъчения.

А когато довели светицата на мястото на посичането, тя произнесла следната молитва:

- Господи Иисусе Христе, Боже мой! Благодаря Ти, че си поставил нозете ми върху камъка на търпението и си насочил стъпките ми. Простри сега пречистите Си длани, наранени някога на кръста, и приеми душата ми, която Ти принасям в жертва заради любовта си към Теб. Спомни Си, Господи, че аз съм плът и кръв, и не допускай лютите мъчители на Страшния съд да направят явни прегрешенията ми, извършени в неведение; но ги умий с кръвта, която проливам за Теб, и направи така, че това тяло, наранено в мъчения заради Теб и посечено с меч, да бъде невидимо за враговете и гонителите ми. Погледни от Твоята висота, Господи, и на стоящите тук люде, и ги настави със светлината на Твоето познание; и изпълни за тяхна полза просбите на тези, които чрез мен ще призват Твоето свято име, за да се възпява от всички Твоето величие во веки.

Като завършила молитвата си, светицата казала на изпълнителя на смъртното наказание:

- Довърши заповяданото.

Тогава воинът вдигнал меча си и отсякъл честната глава на Екатерина* и от раната вместо кръв изтекло мляко. Честните ѝ мощи, както видели удостоени с това вярващи, веднага били взети от свети ангели и пренесени на Синайската планина**, за слава на Христа Бога, Който с Отца и Светия Дух в Едно Божество царува во веки. Амин***.

** И досега в Александрия показват на благочестивите пътешественици мястото на убийството на великомъченица Екатерина, което винаги се ползвало с особено благоговейна почит от страна на местните християни. Някои от гражданите на Александрия, озарени от вяра в разпнатия Господ, съхранявали даже и до днес неголяма мраморна колона, на която според преданието е отсечена честната глава на светата великомъченица. Тази колона и сега с благоговение се съхранява в Александрийския манастир "Свети Сава" и стои в левия страничен олтар на храм, посветен на името на този светец. Бел.ред.*

*** Паметта на света Екатерина се чества с особено благоговение и тържественост в целия православен свят. В нейна чест се съграждат църкви, много манастири са наречени на нейно име. Славата на тази мъченица била голяма и в древността. Знаменитата римлянка Павла основала манастир във Витлеем през 386 г., посветила в него храм на мъченица Екатерина, за която свети Епифаний казал на Павла, че Екатерина се е родила на остров Кипър, в град Саламин, в неговата епископия, откъдето преминала в Александрия, била по светите места в Иерусалим, пред яслите във Витлеем дала обет за девство и получила пръстен от Христа. Бел.ред.*

**** Службата на великомъченицата и църковните песнопения, съставени в нейна чест, се отнасят към дълбока древност. През IX век известният християнски песнописец Теофан НикеЙски и неизвестният монах Вавил написали много песни в чест на великомъченица Екатерина, които и сега се пеят на Православната Църква. Преподобният Теофан написал в чест на великомъченицата канон, краеистишието на който, съдържа следната мисъл: “Вечнопаметната Екатерина с песни ще възнея.” Бел.ред.*

Тропарь великомученице Екатерине Александрийской **глас 4**

Добродѣтельми, яко лучами солнечными,/ просветила еси неверныя мудрецы. / И, якоже пресветлая луна ходящим в нощи/ неверия тьму отгнала еси,/ и царицу уверила еси,/ вкупе же и мучителя обличила еси,/ Богозванная невесто блаженная Екатерино,/ желанием востекла еси в Небесный чертог/ к прекрасному Жениху Христу,/ и от Него царским венцем венчалася еси:/ Емуже, со Ангелы предстоящи,/ за ны молися,// творящая пречестную память твою.

(С добродетели като със слънчеви лъчи си просветила неверните мъдреци и като пресветла луна си прогонила тъмнината за ходещите в нощта на неверието; царицата си придобила за вярата и мъчителя си изобличила, Богозвана невесто, блажена Екатерино; с желание си се затекла към прекрасния Жених Христа в небесния чертог и от Него си се увенчала с царски венец. Предстояща с ангелите пред Него моли за нас, празнуващите пречестната твоя памет.)

Кондак великомученице Екатерине Александрийской **глас 2**

Лик честный Божественне мучениколюбцы,/ воздвигните

ны́не, почита́юще всему́друю Екате́рину,/ сия́ бо в трі́зници
Христа́ пропове́да,// и зми́я попрá, рі́торов ра́зумы укроті́вши.

*(Вдигни се божественно, честни лице на мъчениколюбците,
почитащ всемъдрата Екатерина; на зрелището проповяда
Христа и потъпка змията, укротявайки разума на
риторите.)*

Ин кондак великомученице Екатерине Александрийской

глас 3

Витійству́ючи днесь, Екате́рина му́ченица/ и виті́ям обличі́
умовре́дну́ю е́ресь,/ А́нгел бо с Небесе́ к той при́иде, си́лу от
Вы́шняго принесе́,/ ю́же прие́мши, му́жески рече́:// Христо́с
есть му́чеником похва́ла.

Молитва великомученице Екатерине Александрийской

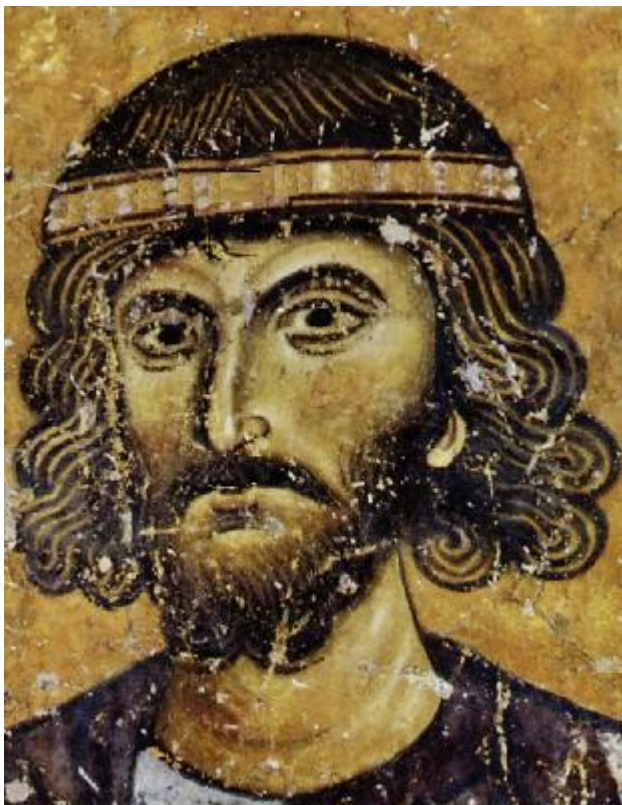
О, свята́я Екате́рино, де́во и му́ченице, і́стинная Христо́ва
неве́сто! Мо́лим тя чрез особлі́вую благода́ть, ё́юже предвари́
тя Же́ніх твой, Сладча́йший Иису́с: я́коже посрамі́вши
пре́лести мучі́теля, му́дростию твоёю́ пятьдесят ве́тій победи́ла
еси́ и, напои́вши их Небе́сным уче́нием, к све́ту і́стинныя ве́ры
наста́вила еси́, та́ко испроси́ и нам о́ную Бо́жью му́дрость, да и
мы, расто́ргнувши вся ко́зни а́дскаго мучі́теля и презре́в ми́ра
и плóти собла́зны, досто́йны яви́мся Боже́ственнымъ сла́вы и к
разши́ренію свята́я на́шея правосла́вныя ве́ры сосу́ды
досто́йны соде́лаемся, и с тобо́ю в Небе́сной ски́нии Го́спода и
Влады́ку на́шего Иису́са Христа́ хва́лим и прославля́ем во вся
ве́ки. Ами́нь.

Молитва вторая великомученице Екатерине Александрийской

О, свята́я де́во и му́ченице Екате́рино! Мо́лим тя: при́зри на

бѣдствія нас, грѣшных раб Божіих (имена), сотвори нас
гѣрняя мѣдрствовати, а не земная. Поспѣши нам молитвами
твоими побѣждати плотскія похотѣнія, к мѣру пристрастіе и
кѣзни злых духѣв, на нас злѣбно воюющих; да твоимъ
предстательствомъ во дни житія сего свободни явѣмся отъ
враждѣбныхъ ихъ нападѣній и по исходе отъ воздушныхъ ихъ
истязаній. О премѣдрая дѣво! Даруй намъ вся яже к пользе
прошенія, можѣши бо многая испросити у Возлюбленнаго
Жениха твоего, Христа Бога нашего. Мы вѣмы, яко много
можетъ молитва праведнаго, спешествуемая благодіію
Милосердаго Бога, Ему же слава, честь и благодареніе всегда,
ныне и присно и во вѣки вѣковъ. Аминь.

Страданіе на свети великомъченик Меркурій († 251 г.)

*Свети великомъченик Меркурій.
Фрагментъ отъ стара стенописъ въ
Гърція*

Нечестивите римски царе Деций и Валериан* като свикали князете и велможите си, направили с тях съвещание за разпространение на почитанието на лъжливите им богове и за изстребването и унищожаването на светата християнска вяра.

* **Деций** царувал от 249 г. до 251 година. **Валериан** царувал еднолично малко по-късно (253-260) Настоящото житие го представя като участник в управлението на империята още при Деций. Бел.ред.

** **Капитолия** - храм на върховния бог Юпитер и богините Юнона и Минерва на един от хълмовете, на които бил разположен древният Рим, столицата на Римската империя. Този хълм заедно с храма бил главното светилище и се наричал Капитолийски. Бел.ред.

И те единодушно, с общо съгласие, издали в Капитолия** следния указ:

"Римските царе, непобедимите победители, вечночестните, велики, верни Деций и Валериан, с велможите: тъй като изпитахме благоденствията и даровете на нашите богове и заедно с това се насладихме на победите над враговете, които те ни дават; тъй като, освен това, изобилно получаваме от тях всякакъв род плодове, чрез благоразтворението на въздуха, и ги считаме за свои благодетели и уредници на общото благополучие; затова, след съвещание с велможите, единодушно заповядваме, хората от всяко звание, свободни и роби, военни и цивилни, да принасят жертви на боговете, като им се покланят и усърдно им се молят. А ако някой се осмели да наруши царската ни заповед, издадена от нас на общо съвещание, заповядваме такъв да бъде вързан, хвърлен в тъмница, а после да бъде предаден на различни мъчения. Ако, след като се разкае, той се подчини на заповедта, ще бъде удостоен от нас с не малки почести; а ако се противи, след

много мъчения, нека бъде наказан със смърт чрез посичане с меч или да бъде хвърлен в морето, или даден за храна на птиците и псетата. Така трябва да бъдат предавани на смърт главно християните, ако бъде намерен някой от тяхната вяра. А подчиняващите се на нашата заповед ще получат големи почести и подаръци. Пожелаваме ви да живеете благополучно".

Когато бил издаден този царски указ, целият Рим изпаднал в смут, защото тази безбожна заповед била обявена по целия град и изпратена в околните градове и страни. В това време варварите* се вдигнали срещу римската държава. Царете приготвили войните си и заповядали на военните полкове от всички градове да се съберат в Рим. Тогава дошъл и този полк, в който свети Меркурий бил войник. Този полк се наричал Мартенсес, от първа Армения**, и бил под командването на трибуна Сатурнин (трибун - римско название на командир на военна част; може да се сравни с командир на батальон в БА, бел.ред.). След заминаването на цар Деций на война, Валериан останал в Рим.

* Гърците и римляните наричали другоплеменниците варвари. Самото название означава хора с неразбираема реч. Тук се подразбират, вероятно, готите, на война с които Деции по-късно бил убит. Бел.ред.

** **Армения** граничела на север с Колхида, Иберия и Албания, на запад - с Мала Азия, на югоизток и изток - с Мидия и Асирия. Първоначално тя се намирала под зависимостта на асирийци, мидяни и перси, после служила за предмет на раздори между партяни и римляни, след това, между римляни и перси, като зависела ту от едните, ту от другите. Армения първа лежала близо до източната част на южния бряг на Евксински Понт (Черно море), Армения втора и трета - на югозапад, а четвърта - на юг от първата. Бел.ред.

При една продължителна битка по време на войната между римляните и варварите ангел Господен се явил на Меркурий в образа на висок човек. Облечен в бели дрехи и държейки в ръката си меч, той му рекъл:

- Не бой се, Меркурий, и не се плаши, защото аз съм ти пратен на помощ, за да те направя победител. Вземи този меч и се устреми срещу варварите; и когато ги победиш, не забравяй Господа, твоя Бог.

Намирайки се като че в изстъпление, той приел явилия му се за един от римските князе; като взел подадения му меч, той се устремил с голямо мъжество срещу враговете и ги посичал като стъбла на растения. Като минал през варварските полкове, той достигнал до самия варварски цар, убил го с меч и поразил заедно с него голямо множество храбри воители, така че от кръвта мечът прилепнал към ръката му; така варварите били победени и обърнати в бягство от римляните.

Тогава Деций, като узнал за голямата храброст на Меркурий, го повикал при себе си, почел го с големи дарове, и го поставил за началник на цялата войска. Като мислел, че враговете били победени с помощта на боговете, Деций бил много радостен и като раздал на войниците много злато, ги пуснал по домовете им, а самият той, тръгнал с Меркурий към Рим, като устройвал по градовете големи пирове. През една нощ, докато военачалникът Меркурий спял, ангелът дошъл при него по същия начин, както и първия път, и като го побутнал по рамото, го разбудил. Като се приповдигнал и като видял явилия се, той сякаш онемял от ужас. Ангелът му рекъл:

- Меркурий! Не помниш ли какво ти казах по време на войната? Гледай да не забравиш Господа, твоя Бог, защото ти трябва да пострадаш за Него и да получиш венеца на победата

в Неговото преславно царство, заедно с всички светии.

Като казал това, ангелът станал невидим. А той, след като дошъл на себе си, започнал да благодари на Бога и си спомнил за християнската вяра, за която бил слушал от дядо си и от баща си. Баща му, на име Гордиан, бидейки воин в същия този полк, в който впоследствие се числял и той, често казвал:

- Блажен е който е воин на Небесния Цар, защото ще получи от Него награда в Небесното Царство. Защото Този Цар е сътворил всичко със словото Си, ще съди живите и мъртвите и ще въздаде всекому според делата му.

Като си спомнил тези бащини слова и размишлявайки в ума си за явяването на ангела, Меркурий се умилил в сърцето си и започнал да плаче и да ридае, казвайки:

- Горко на мен грешния! Бях като клонка от зелено дърво, но изсъхнах, нямайки корена на познаването на Бога (срав. Лк. 23:31.; Иоан. 15:1-6, бел.ред.).

Докато той говорел така с ридания, царските слуги дошли да го извикат при царя за някакво съвещание. Меркурий отказал, като казал, че е болен, и царят отложил съвещанието за другия ден, защото не искал да се съвещава за каквото и да е без Меркурий - толкова го обичал и го уважавал. На сутринта, като поканил с почит Меркурий при себе си, царят се съвещавал с него по въпроси, отнасящи се до ползата на Римското царство. След завършването на съвещанието царят казал на Меркурий:

- Да отидем заедно в храма на Артемида, за да ѝ принесем жертви.

Светецът, като се отклонил тайно от царя, отишъл в жилището си. Някой от велможите го наклеветил пред царя, като казал:

- Велики царю, непобедими победителю, избран от боговете, за да владееш царството! Благоволи да ме изслушаш с кротост. Този, който получи почести от Вашата царска десница, когото Вашата власт прослави и възвеличи, същият той не дойде в храма на великата богиня да принесе жертва за Вашето държавно господство.

Царят попитал:

- Кой е този, който не иска да принесе, в единомислие с нас, жертви на достойната за почит Артемида?

Съветникът Катул отговорил:

- Меркурий, когото Вашата царска милост възвеличи, той отказва да се поклони на нашите богове.

Царят казал:

- Не го ли клеветите поради някаква завист? Няма да ви повярвам, докато сам не го изпитам и не се убедя твърдо. И ако се окаже, че това, което казвате, не е истина, ще приемете много наказания за клеветата си; а ако това се окаже истина, заради верността Ви към боговете и към нашето царство, ще бъдете удостоен с чест от нас.

Като казал това, царят веднага изпратил да поканят Меркурий с чест и когато той се явил, Деций казал:

- Не ти ли оказах почест, като те поставих началник над всичките ми князе поради това, че с помощта на боговете ти победи враговете? А защо се оказваш неблагодарен за тези мои благодеяния към теб и презираш властта и заповедта ми, като не въздаваш подобаваща чест на нашите богове, както чухме от някои верни нам люде.

Доблестният Христов воин, като се съблякъл, по апостолското слово, от ветхия човек и от неговите дела и като

се облякъл чрез кръщение в новия, създаден по Бога човек (Ефес. 4:24), отговорил с дръзновение:

- Нека твоята почест остане при теб, защото аз победих враговете не с помощта на вашите немощни богове, а със силата на Христа, моя Бог; и така, вземи от мен това, което ми даде, защото "гол излязох от утробата на майка си, гол ще се и завърна" (Иов. 1:21).

Като казал това, той свалил от себе си воинския пояс и началническата одежда и ги хвърлил в нозете на царя с гръмко възклицание:

- Аз съм християнин! Чуйте всички: аз съм християнин.

Тогава Деций изпаднал в ужас и като гледал мълчаливо светеца, се удивлявал на смелите му думи и дела, чудел се и на красотата на тялото му, защото светецът бил висок на ръст, с румено лице и в самия му поглед искряло мъжество. После той наредил да го затворят в тъмница, като казал:

- Този човек не оцени честта си, но мисля, че когато изпита безчестие и огорчение, ще започне да мисли благочестиво.

Когато го отвели в тъмницата, светецът прославил Бога и Му благодарил. А през нощта ангелът Господен отново му се явил и му казал:

- Бъди мъжествен, Меркурий, и не се бой; вярвай в Господа, Когото изповяда, и Той ще те избави от всяка скръб.

Меркурий бил твърде окуражен от това ангелско явяване. На утрото на следващия ден цар Деций седнал на съдилището и щом воинът се явил пред него, царят му казал:

- С безумието си ти заслужи тази чест, да стоиш пред съда като осъден.

Светецът отговорил:

- Наистина ми прилича такава чест заради моя Господ. Ти взе това, което скоро ще загине, а аз ще получа това, което пребивава во веки.

Царят казал:

- Кажете ни, от кой род си и кое е отечеството ти?

Светецът отговорил:

- Щом искаш да узнаеш кой е родът и отечеството ми, ще ти кажа. Баща ми се наричаше Гордиан, по произход беше скит* и беше воин в Мартенсовия полк; а отечеството ми, към което отивам с ревност, е горният Йерусалим - града на Небесния Цар.

* Скити - древен народ, малка част от който живеела в северните предели на Западна Азия, до Каспийско море, а главната част живеела по северните брегове на Черно море, при което северните граници на разселването на скитите били неизвестни на древните. Бел.ред.

Царят казал:

- Защо не се подчиняваш на волята ни, защо не изпълняваш заповедите, които сме издали за всички? Защо не искаш да се поклониш на боговете, за да получиш предишния си сан? Или искаш да умреш в мъчения? Отговаряй по-скоро, защото за това си повикан.

Свети Меркурий казал:

- Дойдох тук, за да победя теб и твоя баща, дявола, виновника за всяко зло, и да получа венеца на победата от Подвигоположника Иисуса Христа, моя Господ. Изпълни над мен без да отлагаш това, което замисляш, защото аз имам

броя и щит, с които ще преодолее всички измислени от теб мъчения.

Тогава царят, като се разгневил, казал:

- Щом казваш, че имаш бронята и щита на вярата, тогава заповядвам да те окачат гол, като те разтегнат между четири стълба.

Когато това било направено, мъчителят казал:

- Къде са сега оръдията ти за борба?

А свети Меркурий, като погледнал към небето, казал:

- Господи Иисусе Христе, помогни на мен, Твоя раб!

Царят наредил с остри ножове и мечове да режат тялото на светеца, а на земята под него да разпалят огън, така че той да страда жестоко, отгоре нараняван, а отдолу горен с огън. Когато започнали да правят това, от тялото му потекла кръв на ручей, така че дори огънят угаснал от кръвта, а светецът доблестно търпял всичко.

След това Деций наредил да го отвържат, за да не умре много бързо, и здраво да го затворят в някое помещение. Слугите го понесли, тъй като той не можел да върви сам, бидейки едва жив, и го хвърлили в затвора, като мислели, че той веднага ще умре. И светецът лежал като мъртъв, едва дишайки, поради жестоките рани. С настъпването на нощта ангелът Господен дошъл при него и рекъл:

- Мир на тебе, добри страдалецо! - и го изцерил от раните му.

Светецът, като усетил в себе си сила, се изправил здрав на крака и благодарил на Бога, посетил го чрез Своя ангел.

На сутринта царят отново наредил да представят Меркурий пред него. Войниците, като тръгнали за него, го намерили

здрав и го повели към царя. Когато видял, че той е здрав и ходи без чужда помощ, царят казал:

- Този, когото вчера отнесохте мъртъв, днес ходи сам, все едно, че не е имал никаква рана върху себе си - и наредил на войниците да огледат раните му.

Като огледали тялото на мъченика, те казали на царя:

- Кълнем се в целостта на твоята държава - цялото тяло на Меркурий е здраво; без никаква повреда, все едно че никога никакви мъчения не са се докосвали до него.

Царят казал:

- Той непременно ще почне да говори, че го е изцерил Христос; не сте ли водили някой лекар при него в тъмницата?

Те отговорили:

- Кълнем се във вашата държава, управляваща целия свят, че никой не го е поглеждал, защото мислехме, че той веднага ще умре; а как се е изцерил и стои здрав сега, не знаем.

Царят казал:

- Вижте християнската магия: този, който вчера изглеждаше мъртъв, днес стои здрав пред нас - и с ярост се обърнал към светеца: - Кажете ни истината, кой те изцери? Защото не мисля, че е възможно да се изцериш по друг начин, освен чрез магия.

Свещецът отговорил:

- Както ти самият първоначално, против волята си, каза, така е и в действителност: изцери ме нашият Господ Иисус Христос, истинският Лекар на душите и телата, Този, Който, като свърза с неразрушими връзки всички магьосници и чародейци, заедно с покланящите се на идоли, ще ги предаде на геенския огън - за това, че не са познали истинския

Бог, Който ги е създал.

Царят казал:

- Отново ще разсека тялото ти с рани и ще гледам дали ще те изцери Христос, Когото изповядваш.

Светецът отговорил:

- Вярвам в моя Господ Иисус Христос, че ти не ще ме победиш с всичките си измислени против мен мъчения, защото ни най-малко не се боя от тях, укрепяван от словата на моя Владика, Който е казал: "не бойте се от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият" (Мат. 10:28). След умъртвяването Той отново ще ме възкреси в страшния ден на праведния съд.

Царят заповядал отново да го мъчат с огън и с рани.

Докато биели и обгаряли светеца, от опалваното му тяло вместо смрад се носело силно благоухание. Мъченикът търпял толкова доблестно, и не издал нито вик, нито стон, нито въздишка, така че всички се чудели на търпението му.

С подигравка, царят му казал:

- Къде е сега твойт Лекар? Нека да дойде тук и да те изцери, нали ти казваше, че Той може и след смъртта да те възкреси.

Свети Меркурий отвърнал:

- Прави каквото искаш, ти имаш власт над тялото ми, а над душата ми власт има Бог; дори и да умъртвиш тялото ми, душата ми ще остане нетленна во веки.

Царят наредил да го обесят надолу с главата, а на шията му да привържат голям камък, така че, задушен от тежестта на камъка, той да умре.

А мъченикът, укрепван от Божията благодат, търпял това мъчение в продължение на много часове, оставайки жив. После, като отвързали камъка, царят наредил да го бият с камшици, краищата на които били оковани с мед; и го били така жестоко, че земята се обагрила от кръвта му. А той, твърд като диамант, мъжествено търпял, като казвал:

- Благодаря Ти, Господи, че ме сподоби да пострадам за Твоето име.

Царят, като видял, че по никакъв начин не може да склони мъченика към волята си и нямайки повече време да го мъчи, понеже бързал да отиде по-скоро в Рим, постановил над него следната окончателна присъда:

- Меркурий, който счете нашите богове за нищо и презр्या честното постановление на нашата кротост, нашата власт заповядва да се отведе в Кападокийската страна (източна област в Мала Азия, бел.ред.) и там да му се отсече главата за вразумление на мнозина, защото всеки, който се противи на царя, ще бъде умъртвен с меч след много мъчения.

Войниците взели светеца, качили го на едно животно и като го привързали здраво (защото той бил твърде изнемощял телом по причина на многото мъчения), го повели към Кападокия. Когато стигнали в Кесария (столицата на Кападокия, наречена така от император Тиберий, бел.ред.), Господ се явил на светеца и му рекъл:

- Меркурий! Ела при Мене и се успокой; ти свърши пътя, вярата опази, приеми венеца на твоя подвиг (срв. 2Тим. 4:8), защото тук трябва да умреш.

Мъченикът, твърде укрепен от това видение на Спасителя и желаейки по-скоро да се освободи от тялото и да живее с Христа (срв. Филип. 1:23), казал на войниците, които били с

него:

- Извършете това, което ви е заповядано, без да отлагате повече. А Господ, Който призовава всички към покаяние, да ви даде Своята благодат; богат на милост, Той преизобилно дава даровете Си на идващите при Него.

След като казал това, главата му била отсечена за изповядване на нашия Спасител Иисус Христос, в 24-тия ден на месец ноември. На втория ден след кончината на светеца тялото му се оказало бяло като сняг и от него се носело благоухание на скъпоценно миро и на тамян, и поради това чудо мнозина повярвали в Христа. Светото му тяло било положено с чест на едно славно място, подавайки на болните много изцеления. След много години Поборницата воевода Пресвета Богородица призовала този воин, светия великомъченик Меркурий, вече тържествуващ с душата си на небето, на следната воинска служба.

Докато свети Василий Велики се молел пред икона на Пресвета Богородица, на която имало изображение и на свети великомъченик Меркурий с копие, като воин - злочестивият цар Юлиан Отстъпник*, големият гонител и унищожител на православните християни, да не се завърне от Персийската война, за да изтребва християнската вяра, свети Василий видял, че на иконата на Пресвета Богородица, образът на свети Меркурий станал за известно време невидим, а после се появил с окървавено копие.**

* Император Юлиан царувал от 361 г. До 363 г. След като станал император, той отстъпил от християнската вяра и поставил за задача на живота си възстановяването на езичеството. Затова и е наречен Отстъпник. Бел.ред.

** Персите живеели в Азия, близо до Персийския залив. В

различните времена границите на империята били различни. С възцаряването сред тях на династията на Сасанидите (от 226 г. след Р.Хр.) персите нееднократно водели войни срещу римляните. Персийската война, по време на която бил убит Юлиан, се отнася към царуването на персийския цар Сапорес II. Бел.ред.

В същото време Юлиан Отстъпник бил прободен в Персийската война от копие то на неизвестен воин, който веднага след това станал невидим. Окаяният Юлиан, хвърлил нагоре бликнала от раната кръв и като се обърнал към небето със следните хулни думи срещу Христа: "Ти победи, Галилеецо!" - умрял със злоба в сърцето си.

Тогава това чудо станало явно, защото по молитвите на свети Василий Велики, сама Пресвета Богородица изпратила този Божий и свой угодник, светия победоносен великомъченик Меркурий, от тържествуващата църква във воинстващата, за да накаже със смърт богопротивния отстъпник Юлиан и да защити светата вяра и православните християни. С неговото свето застъпничество и защита нека и ние бъдем запазени от богопротивните врагове, побеждавани с помощта му и заедно с него да славим Бога и Богородица, во веки веков, амин.

Тропарь великомученику Меркурию Кесарийскому
глас 4

Мученик Твой, Господи, Меркурий,/ во страдании своём
венёц прият нетлённый от Тебё, Бога нашего:/ имейя бо
крепость Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов
немошныя дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

Кондак великомученику Меркурию Кесарийскому

глас 4

Во бранѣх непобедимаго воина/ и в бедах непостыдна
заступника,/ пѣсньми Меркурия ублажим, славяще, //
празднуюция бо память его весело от бед избавляет и
скорбей.

*(Непобедим воин в битките и в бедите непосрамващ
защитник, да облажим Меркурий, прославяйки го с песни;
радостно празнуващите неговата памет той избавя от беди
и скърби.)*

Молитва великомученику Меркурию Кесарийскому

О, великомучениче святей и доблей воине Христов
Меркурие, страданием, кровию и смертию своею верность
Христу и Церкви Его свидетельствовавый и сего ради венец
жизни от Него приявый! Ныне в хвалебных пѣснях тебе
прославляюще, смиренно к тебе припадаем и усердно молим:
предстатель буди пред Богом о душах наших неусыпный,
умоли Владыку Господа, да сохранит Святую Церковь Свою и
всех чад ея в союзе любви и единомыслии, да утвердятся мир и
безмятежие в людех, во Отечестве нашем живущих, да
познают вси, яко Христос есть Путь, Истина и Жизнь, и да
приидут к Нему вси труждающиеся и обремененнии, и упокоит
их. О великий угодниче Божий! Крепкое стояние в вере нашей
даруй нам, благодатную помощь нам низпосли, да мирное,
тихое и богоугодное житие проживем в вѣце сем и достойне с
тобою в день оный восхвалим Пресвятую Троицу, Отца и Сына
и Святаго Духа, во веки веков. Аминь.

ЧЕТИ-МИНЕНТЕ

{{_LINK1_}}

КАНОН ВЕЛИКОМУЧЕНИЦЕ ЕКАТЕРИНЕ

Творение Феофаново

Песнь 1

Ирмос: *Колесницегонителя фараоня погрузи чудотворяй иногда Моисейский жезл, крестообразно поразив и разделив море: Израиля же беглеца, пешеходца, спасе, песнь Богови воспевающая.*

Екатерины, всемудрыя мученицы, молитвами, Христе, мрачное око души моя просвети, зарю ми дая, Владыко, Твоего светолития, душетленных падений моих весь мрак потребляющую.

Направляема Владыки, всемудрая, Божественными повелении и Того любовью палима, потекла еси, к подвигом тщащися, и мучителей разумы, Екатерино, устратила еси словом, и мудростию, и благодатию.

Управляема дланию, славная, крепкою Христовою, идольския бури избегла еси, мученице, немокренно преплывши креста ветрилом и Божественными ветры Духа, песнь Богу воспевающи.

Радующися девственными добротами, Екатерино мудрая, и Божественное знание с Небесе имущи, лжеименного знания благодерзновенно и мужественно предстатели посрамила еси, тыя державне победивши.

Богородичен: Иже Богородицу Тя проповедует, Пречистая, всякия ереси отриновение имать: плоть бо бывша, неизменно родила еси превышша всякия, Богородительнице, твари Слово Божие Присносущное.

Песнь 3

Ирмос: *Утверждей в начале Небеса разумом и землю на водах основавый, на камени мя, Христе, заповедей Твоих*

утверди, яко несть свят, паче Тебе, Еди́не Человеколю́бче.

Вольными твоими стремленьми вошла еси ко страданию, волею Христа подражаючи и победивши светло тьмы миродержца, венценосица явилася еси, Екатери́но Богоприятная.

Крепостию ума обличила еси мучители, безбожия в глубине валяющиеся, риторствующи яве Богознания догматы, Божию мудростию мученица уясняема всехвальная.

Равнобожие во уши Евине пошептавый, от отроковицы младая ныне попирается, оружием бо Креста оградившись, посрами Екатерина мученица безмерно того хвалящаяся.

Богородичен: Умерщвленный мой ум жизни действием из Тебе явльшиися миру воздвигни, язвы и струпы истребляющи греховныя, едина Богородительнице Всенепорочная.

Кондак, глас 3.

Витийствующи днесь, Екатерина мученица и витиям обличи умовредную ересь, Ангел бо с Небесе к той прииде, силу от Вышняго принесе, юже приемши, мужески рече: Христос есть мучеником похвала.

Икос

Светом Твоим, Христе, просвети сердце мое и Духом Твоим разшири ныне уста моя воспети достойно Твою страстотерпицу, та бо воистину, словом и благодатию, мудростию и духом ограждшись, всем оружием Троицы Честныя множество обличи витийствующих, в суете хвалящихся, и сих приведе Тебе, Богу своему, Владыце и Спасу всех, вопиючи: Христос есть мучеником утверждение.

Седален, глас 4

Жениха твоего, Христа, возлюбивши, свещу твою светло уготовывши, добродетельми просиявши, славная. Темже вошла еси с Ним в Чертог и, венец страдания от Него приемши, от бед избави нас, совершающих, Екатерино, память твою.

Ин седален, глас 4

Лик составим духовно, братие, премудрыя добрыя мученицы Екатерины верно, Господеви взывающе: слава Ти, просвещающая сердца человека, слава Ти, почтый доблюю в страстях твоя молитвами, Христе Боже, спаси души наша.

Песнь 4

Ирмос: *Ты моя крепость, Господи, Ты моя и сила, Ты мой Бог, Ты мое радование, не оставль недра Отца, и нашу нищету посетив. Тем с пророком Аввакумом зову Ти: силе Твоей слава, Человеколюбче.*

Страдальческое, Екатерино, противление показала еси, мученице приснопамятная, враждебнику зело терпеливно противляющаяся и того поправши ногами красными Креста силою, страстоносице, мучеников похвала.

Невеста Христова, Екатерино всеблаженная, явилася еси, Божественныя красоты световидными лучами просвещаемая и добротой сияющая. Темже и, веселящаяся, песнопоеши Владыце: силе Твоей слава, Человеколюбче.

Мучительскую гордыню низложила еси и Божественным словом мудрости твоя яко от глубины лестнаго демоноговения прельщаемая исхитила еси, учащи звати Христу песнопойущая: силе Твоей слава, Человеколюбче.

Благославное и светоносное торжество славныя памяти твоя, всехвальная, крепко дерзость вражью поправши, яко солнце, возсия, в немже велегласно Владыце вопием: силе

Твоей слава, Человеколюбче.

Богородичен: Ныне крепость низложи отметающихся образа, Отроковице, поклонения Тебе, Чистыя, и паче ума из Тебе воплощенного и мир весь просвещаго, и всех святых, верою же чтущия Тя просвети, едина Всепетая.

Песнь 5

Ирмос: *Вскую мя отринул еси от лица Твоего, Свете Незаходимый, и покрыла мя есть чуждая тьма, окаяннаго, но обрати мя и к свету заповедей Твоих пути моя направи, молюся.*

Любовию огнепалима, мученице всеславная, Владыки твоего и ищущи Того недомысленную доброту видети, самовольным нравом ранам себе вдала еси, девства сияющи благодатьми.

Страстьми священнейшими, отроковице добродево, украсивши тебе самую благолепно, возшла еси к Небесному Христову чертогу и ныне светло твоему Жениху, веселящися, сочталася еси, всеблаженная.

Отроковица всесветлая явилася еси, возлюбивши Единого желаемого, и, во след Того крепчайшее течение совершивши, в воню мира твоего умного истощенного, вопияла еси: теку, Женише мой.

Богородичен: Истинную Богородицу Тя вси познавше, Пречистая Владычице, из Тебе рождшагося Бога Слова ведяще, проповедаем во дву существах, хотениях самовластных познаваема, Мати Богоневестная.

Песнь 6

Ирмос: *Бездна грехов и прегрешений буря мя смущает и во глубину нужднаго реет мя отчаяния, но Твою крепкую руку мне простри, яко Петрови, о Управителю, и спаси.*

Всю тя, добротою сияюще, девства зарею, мученическими же, отроковице, обогрену кровьюми, видево, благое Слово и пречистое в чертозех Небесных тя всели.

Возмогла еси Крестом мучителей разрушити державу, и мирския мудрости обличивши суету, Богодохновеннаго учения точащи догматы, велемудренная Екатерино приснопамятная.

Лестию первее Адама райския сладости изгнавшего, ран болезни крепко терпящи, низложила еси на землю, мученице всеславная, и венцы Царствия венчалася еси.

Богородичен: Милостива мне Судию и Сына Твоего, Богородице Дево, Твоими мольбами быти в день Суда, Избавителя же лютых, Мати, сотвори, к Тебе бо единой надежды возлагаю.

Кондак, глас 2

Лик честный Божественне, мучениколюбцы, воздвигните ныне, почитающе всемудрую Екатерину, сия бо в тризнице Христа проповеда и змия попра, риторов разумы укротивши.

Икос

От Бога мудрость приимши издетства, мученице, и внешнюю добре мудрость всю извыче, познавши убо от тоя стихии движение же и творение по слову, и сия из начала словом Сотворшаго, Тому благодарение в нощи и во дни приношаше, идолы низложивши и сим несмысленно служащия риторов разумы укротивши.

Песнь 7

Ирмос: *Божия снзхождения огонь устыдеса в Вавилоне иногда, сего ради отроцы в пещи радованною ногою, яко во цветнице, ликующе, пояху: благословен еси, Боже отец наших.*

Мучеников хвала, благочестия учительница была еси, светлomu твоему Жениху мучеников множество приведши, Христу. С нимиже зовещи, всехвальная, поющи: благословен Бог отец наших.

Слово твое премудрое ко спасению многи исхити от идолонеистовства и светоносны яви мученики, велегласно с тобою взывающия: благословен Бог отец наших.

Отроковица, в след Тебе идущи, Тебе приведесе, мечем посечена, Твою подражающи страсть пречистую и Тебе, Зиждителю, вопиющи и глаголющи: благословен Бог отец наших.

Богородичен: Святых Святый, в Тебе свято вселився, Чистая Богородице Дево, воплощен, из Тебе раждается, за еже спасти верою зовущия: благословен Бог отец наших.

Песнь 8

Ирмос: *Седмерицею пещь халдейский мучитель
Богочестивым неистовно разжже, силою же лучшею
спасены, сия виде, Творцу и Избавителю вопияше: отроцы,
благословите, священницы, воспойте, людие, превозносите
во вся веки.*

Твоими учении царица, верующи, притече ко благочестию, и крепко претерпевши болезней чувство, и Царствия Небеснаго неперемнаго явственнo сподобися, вопиющи Владыце: священницы, благословите, людие, превозносите во вся веки.

С мученики да будут верных прошения, страстотерпица бо Христу предстоит, просящи лучшая и спасения ходатайственная всевятую и честную ея память усердно совершающим и верно песнопoющим: людие, превозносите Христа во веки.

Отверз, приемлет тя Жених, всемудрая, двери райския, и в чертозе всесветлем обитати сотвори, царствия причастницу яко сообщницу страстей являет. Емуже ныне предстоящи, царева дщи, светло украшена, нас не забуди.

Ухищренными глаголы искушаше мучитель, и уветливословии, лютый, лстя, разслабити твою крепость надеяся, славная, но уневеститися Христу хотящи, вопияла еси Владыце: священницы, воспойте, людие, превозносите Христа во веки.

Богородичен: Священнейши была еси, Богородице всенепорочная, премирнаго Ангелов чина: сих бо родила еси Содетеля и Господа от девственных и неискусобрачныя утробы, во двух существах неслиянно и невращно, во единой же Ипостаси Бога воплощенна.

Песнь 9

Ирмос: *Ужасеся о сем Небо, и земли удивишася концы, яко Бог явися человеком плотски, и чрево Твое бысть пространнейшее Небес. Тем Тя, Богородицу, Ангелов и человек чиновначалия величают.*

Преставилася еси к Чертогом световидным, невестными украшена утварми, девственную имущи свещу в твоей деснице, в другой же держащи отсеченную твою главу. И ныне, предстоящи Христу, твоему Жениху, Тя поющия сохрани.

Прията бысть твоя, Богомудрая, молитва, верою бо твое именующия имя, честная, спасает Владыка от искушений и благодравие подает, недугов избавляя всеразличных, душевных же и телесных. Тем тя, веселящеся, Екатерино, ублажаем.

Пристала еси тихому пристанищу ныне, благоопратно же и легко море мирское, мученице, преплывши треволнений, не

искусившись, всемудрая, богатство многоразличное Христу приносящи, дево, множество мученик, Екатерино всеблаженная.

В чертозах Небесных ныне внутри с девственных лики ликовствующи, мученическими озаряема лучами, Екатерино всемудрая, разреши падений моих пленицы, усердно молящи всех Благодетеля, за Егоже кровь твою излила еси.

Богородичен: Явилася еси, о Дево Мати Божия! паче естества рождши в телеси благое Слово, Егоже от сердца Своего Отец отрыгне прежде всех веков, яко благ, Егоже ныне и телес превышша разумеваем, аще и в тело облечеся.

Светилен

Возжиляема мудрованием жен, о дево Екатерино всечестная, страстотерпцев славо, философов хитрость о Бозе обличила еси, яко буесловие сущу и баснь, всенепорочную истинно Матерь Божию спомощницу стяжавши.

АКАФИСТ СВЯТОЙ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦЕ ЕКАТЕРИНЕ

Кондак 1

Избрáнную и венчáнную дéву мýченицу, неvéсту Христо́ву Екатери́ну, похва́льными пéсньми воспо́йм, я́ко пресла́вную мучи́теля победíteльницу и премýдрую философ наставля́ницу: ты же, великомýченице Екатери́но, имúщи дерзнове́ние ко Го́споду, приклони́ся мило́стивне к благопотре́бным проше́ниям зовúщих ти:

Ра́дуйся, Екатери́но, неvéсто Христо́ва премýдрая.

Икос 1

А́нгелом ра́вную чистотú имúщи, святáя дéво Екатери́но, с А́н-

гелы Божественнаго озарения сподобилася еси, с ними же воспевающи Трисвятую песнь, услыши нас, поющих тебе на земли сия:

Радуйся, честное святых жилище; радуйся, чудесное знамение сбывшагося на тебе Божия Промысла.

Радуйся, благоволения Отца сосуде; радуйся, страданий Христовых исполнение.

Радуйся, чистое Духа Святаго обиталище; радуйся, светом благочестивых веры просветившаяся.

Радуйся, святою купелию отрожденная; радуйся, измывшая ризы своя в Крови Агнчей на земли.

Радуйся, ликующая с священными девами на Небеси.

Радуйся, Екатерино, невесто Христова премудрая.

Кондак 2

Видящи Екатерина себе видения сподобльшуюся, тече к святому старцу, икону ей Богоматере прежде того вручившему, и поведа ему, како отвращаше лице Свое ей явивыйся с Пречистой Своею Материю Христос, како безумну, и нищу, и худородну ю нарек, дондеже не оставит идольскаго нечестия. Преподобный же, слышав сия, настави ю в таинствах веры и крестит ю. Она же во обновлении духа благодарно пояше Богу: Аллилуиа.

Икос 2

Разум благий, благородство истинное, богатство негиблющее стяжавши в духовном отрождении, святая Екатерина достойна явися Небеснаго Жениха Христа, Иже, паки явився ей, возлюбил ю и дарованным перстнем в невесту Себе обручил. Она же, познавши такое к ней благоволение Божие, тако уязвися любоб-

вию Его́, яко не му́дрствоваше бо́лее о земны́х веща́х, но о Возлю́бленном своём непреста́нно мы́сляше. Таковой благода́ти сподо́бльшаяся, слы́ши от нас:

Ра́дуйся, зловоние мирско́е возненави́девшая; ра́дуйся, в воню́ ми́ра Христо́ва теку́щая.

Ра́дуйся, до́брая любите́льнице Жениха́ Безсме́ртнаго; ра́дуйся, сокрови́ще благоволе́ния Вы́шняго.

Ра́дуйся, деннице́ пресве́тлая; ра́дуйся, луно́ соверше́нная.

Ра́дуйся, ма́слино, в до́му Бо́жии насажде́нная; ра́дуйся, ке́дре, в Лива́не высокорáсленный.

Ра́дуйся, Екате́рино, невесто́ Христо́ва прему́драя.

Кондак 3

Си́ла Вы́шняго даде́ тогда́ святéй Екате́рине дерзнове́ние, е́же нечествующа́го ца́ря Макси́мина о принесе́нии и́долом жертв обли́čiti небо́язненно, и той пребы́сть безгласен на мног час, не могíй проти́виться ея́ глаго́лом. Она́ же, благодаря́щи Бо́га, воспева́ше: Аллилу́иа.

Икос 3

Иму́щи свята́я Екате́рина свы́ше да́нную ей прему́дрость, егда́ нечестивы́й ца́рь, поста́вив пред собо́ю, вопроша́ше ю́ о ро́де ея́ и са́не, она́ испове́да себе́ быти дще́рь ца́рскую, философскія и рíторскія нау́ки до́бре изучи́вшую, па́че же Христо́ву невесту́ себе́ наименова́, в я́вное отверже́ние и́дольскаго служе́ния. Сего́ ра́ди воспева́ем ей си́це:

Ра́дуйся у́бо, Екате́рино пресла́вная; ра́дуйся, ца́рское свяще́ние.

Ра́дуйся, пчело́, ды́ма и́дольскаго отлетéвшая, ра́дуйся, голу́бице, зláты крила́ иму́щая.

Рáдуйся, кади́ло Христо́ва благоухáния.

Рáдуйся, Екатери́но, неvéсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 4

Бурею я́рости возне́йстовився царь на святу́ю де́ву, рече́ к ней: «Не глаго́ли зле о бо́зех на́ших». Свята́я же Екатери́на отвеща́: «Аще восхо́щеши отрясти́ мрак преле́сти от душе́вных ти очей, уразуме́еши бого́в твои́х хýдость и позна́еши и́стиннаго Бо́га, Его́же и́мя, то́кмо глаго́лемое, или́ крест, изобразу́емый на возду́се, прогоня́ет бо́ги тво́я и погубля́ет. И а́ще повели́ши, явлю́ тебе́ и́стину, пою́щи Бо́гу моему́: Аллилу́иа».

Икос 4

Слы́шав нечестивый царь свободный и му́дрый отве́т твой о ве́ре Христо́вой, убо́явся, да не бу́дет побе́жден от тебе́, собра́ от преде́лов держа́вы свое́я мудрецо́в, число́м пятьдеся́т, на прение. Ты же, Арха́нгелом Михаи́лом утвержде́нная и о побе́де уве́ренная, возра́довалася еси́ вступи́ти в прение с ни́ми. Приими́ у́бо, де́во, от нас похвалу́ сию́:

Рáдуйся, изъявительнице ума́ Христо́ва; ра́дуйся, херувимское стяжавшая Богопозна́ние.

Рáдуйся, серафимскою воспале́нная к Бо́гу любо́вию; ра́дуйся, му́дрых мудре́йшая.

Рáдуйся, духо́вный меч на неве́рие изостри́вшая; ра́дуйся, нечести́я прогоните́льнице.

Рáдуйся, ве́рных наста́внице.

Рáдуйся, Екатери́но, неvéсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 5

Боготéчной звездé была еси подобна, Екатери́но, препрэвши пятьдесят витій и наста́вивши их на путь христиа́нский, веду́щий к пра́ведному Со́лнцу, от Дéвы возсіявшему Христу́ Бо́гу, своїми му́дрыми глаго́лы, іже и осуждéни бýвше за Христа́ на сожжéние и напýтствовани моли́твою твоёю, с радостію идóша в огонь, пою́ще: Аллилу́иа.

Икос 5

Відев царю́ющий повелéния своя в тебé пренебреженны и увеща́ния презрénны, обрати́ся к лука́вству, ёже ласка́нием прельсти́ти тя, обеща́я полца́рства тебé да́ти. Ты же ве́ру сокрови́щам земны́м предпочéтши и Жениха́ Христа́ возлюбивши па́че земна́го ца́рства и оде́жду му́ченичества па́че багряни́цы, отвéргла еси́ его́ суесло́вие. Сего́ ра́ди воспису́ем ти сия́ похва́льная:

Ра́дуйся, де́во, лeсть обли́чившая; ра́дуйся, запина́теля змíя попра́вшая.

Ра́дуйся, дочь царéва; ра́дуйся, де́во, рясны́ златы́ми оде́янная.

Ра́дуйся, вся́кое вещество́ превозше́дшая; ра́дуйся, на гору́ боговѣ́дения востéкшая.

Ра́дуйся, свѣ́том богопозна́ния просвещéнная; ра́дуйся, труба́ ду́ха, воспéвшая глас і́стиннаго богосло́вия.

Ра́дуйся, до́брое ве́ры исповѣ́дание; ра́дуйся, свѣ́та ева́нгельскаго сия́ние.

Ра́дуйся, зако́нов вѣ́чных храни́тельнице; ра́дуйся, на́ша по́мощнице.

Ра́дуйся, Екатери́но, невѣ́сто Христо́ва премуд́рая.

Кондак 6

Проповѣдником богонóсным, апóстолом поревновáвши, дерзновѣнно пред лицѣм мучíтеля проповѣдала есѣ Христá, íстиннаго Бóга, Емúже в рáнах и в темнѣце пѣла есѣ: Аллилу́иа.

Икос 6

Возсия́вый в сѣрдце твоѣм свет íстиннаго богоразúмíя отгна́л есть мрак скорбѣй, íже не оста́ви ты алка́ти, голуби́цею пи́щу ти посыла́я, ниже́ стужáти о болѣзни, посети́л бо Сам ты в темнѣце, ободря́я и мно́ги венцы́ обеща́ая. Ты же, терпеливодúшная, сим па́че укрепи́лася есѣ и цари́цу Áвгусту и воево́ду Порфи́риа, с во́ины прите́кших к тебѣ, обрати́ла есѣ к свѣту вѣры Христо́вой и научи́ла пѣти тебѣ сия́:

Ра́дуйся, мирополо́жнице Божѣственныя любвѣ; ра́дуйся, адама́нте крѣпкий.

Ра́дуйся, вино́ чудес неизречѣнных; ра́дуйся, врага́ терпѣнием убѣ́вшая.

Ра́дуйся, я́звы Го́спода на тѣле своѣм носѣ́вшая; ра́дуйся, цари́це Áвгусте с пришѣ́дшими к мученическому по́двигу путенаста́внице.

Ра́дуйся, я́ко во тьме свет была́ есѣ; ра́дуйся, я́ко Сам Господь, Свет ми́ра, тебѣ, в темнѣце бѣ́вшей, Себе́ яви́л есть.

Ра́дуйся, уз грехо́вных ско́рая решѣ́тельнице; ра́дуйся, болѣзну́ющих ско́рая целѣ́бнице.

Ра́дуйся, помо́щнице на́шего спасѣ́ния.

Ра́дуйся, Екате́рино, невѣсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 7

Хотя́щу безбо́жному царю́ приве́сти ты к ме́рзкому идолослужѣ́нию, па́ки се́ти подсти́лает тебѣ, премúдрая, е́же улови́ти ты ле́стно похвало́ю красото́й твое́й; ты же красото́у

вещь привременну и скоропреходну именовала еси́, Христа́ же исповѣдала еси́ Бóга жива и истинна и пѣла Ему́: Аллилу́иа.

Икос 7

Нóвую показá царь ярость и безчеловѣчие, повелѣв епáрху колéсами растерзáти дѣвственное, чíстное и святóе тѣло твоѣ, но чудéсно руко́ю Ангела áбие разрешéна была еси́ безвредна и колесá на чáсти сокрушéны, íмиже мнóги от невѣрных убиéны, я́ко удивíся сам царь и предстоящíй нарóд, íже и взывáше: «Велíк Бог христиáнский». Мы же, чудя́щися сему́, взывáем тебѣ:

Рáдуйся, мученице, Ангелом честнáя и говѣйная; рáдуйся, сла́во полкóв страдáльческих.

Рáдуйся, свѣтлая на врагí побѣда; рáдуйся, страх невѣрных.

Рáдуйся, сосúде мнóжайшия сíлы Бóжия; рáдуйся, рáдование вѣрных.

Рáдуйся, Екате́рино, невѣсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 8

Стра́нное сла́вы изменéние и за Христа́ страда́ние цари́цы и воево́ды с во́ины ви́девшие, устрани́мся любвѣ мíра и плóти и вперíм себѣ к разумéнию Бóга, Сей бо есть красота́, и сла́ва, и венéц нам, пою́щим: Аллилу́иа.

Икос 8

Весь сла́дость, весь желáние тебѣ, святáя Екате́рино, бысть Иисýс: слáдце бо Егó рáди горькия мýки терпѣла еси́ и ски́петр, предлага́емый тебѣ, попрáла еси́, предзря́щи бúдущее возда́ние. От нас же приими́ похва́льная сия́:

Рáдуйся, чíстая, чíсте Чíстаго возлюбíвшая; рáдуйся, го́рлице, Кра́снаго Жениха́ в пусты́не до́льнаго мíра

вожде́лѣвшая.

Ра́дуйся, воню́ риз Егѡ́ благоуха́вшая; ра́дуйся, я́ко се́рна на
гора́х арома́тских иска́вшая Рожде́ннаго пре́жде холмо́в вѣч-
ных.

Ра́дуйся, по́двиг страда́льческий ра́ди любве́ Христо́вы
соверши́вшая; ра́дуйся, лик му́ченический Бо́гу приве́дшая.

Ра́дуйся, я́ко витіи тобо́ю получи́ша Ца́рство Небе́сное; ра́-
дуйся, я́ко то́еже тобо́ю получи́ти ча́ем.

Ра́дуйся, покрѡ́ве и забра́ло на́ше.

Ра́дуйся, Екате́рино, неvéсто Христо́ва премύдрая.

Кондак 9

Все естество́ а́нгельское возра́довася ра́достью, зря́ тя,
Екате́рино, победи́вши миродѣ́ржца, ше́ствующую к
преми́рным я́ко победоно́сную воево́ду, в послѣдовании полка́
страда́льского, и воспѣ́ побѣ́дная, взыва́я: Аллилу́иа.

Икос 9

Витіи́ многовещáннии заусты́шася: не возмо́гше бо
противовещáти богодухнове́нным словесѣ́м твои́м, молча́нием
почита́ют дарова́ния тво́я; мы же, немощніи, ка́ко мо́жем
отве́рсти уста́ на хвалы́ тво́я? Одна́ко дерза́ем и мо́лим, сподо́-
би, благáя, безбе́дно прине́сти тебѣ́ песнь сию́:

Ра́дуйся, орга́не Ду́ха Свята́го; ра́дуйся, заре́ неизрече́ннаго
осия́ния.

Ра́дуйся, догма́тов Божѣ́ственных пучи́но; ра́дуйся, хитро́сте,
препре́вшая филосо́фов.

Ра́дуйся, ча́ше премύдрости; ра́дуйся, плетѣ́ния вити́й
растерза́вшая.

Ра́дуйся, плени́цы грехо́вныя разреша́ющая.

Ра́дуйся, Екате́рино, неvéсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 10

Спасти́ хотя́щи ду́шу твою́, о теле́ твоём неради́ла еси́,
Екатери́но, и на ме́чное усече́ние, мучи́телю да́вшу на то
изрече́ние, ты ра́достно потекла́ еси́, пою́щи Свято́му
Безсме́ртному: Аллилу́иа.

Икос 10

Стена́ твёрда и непреодоли́ма яви́лася еси́ жена́м, тебе́ на
ме́сто усече́ния провожда́ющим и с рыда́нием тя жестокосе́рду
к себе́ и безразсу́дну быти именúющим: я́ко не пощади́ла еси́
сла́дкого живота́ в цве́те ю́ности, я́ко презре́ла еси́ земно́е
предлага́емое ца́рство и блаже́нство. Ты же воспрети́ла еси́
неполёзный плач их и суесло́вие, теку́щи скорей́ше
соедини́тися чрез сме́рть со своим Возлю́бленным, того́ ра́ди
слы́шиши:

Ра́дуйся, ра́достно за Главú Цёркве Христа́ под меч главú
свою́ приклони́вшая; ра́дуйся, до конца́ претерпе́вшая.

Ра́дуйся, тече́ние до́бре сконча́вшая; ра́дуйся, я́ко ни
ско́рбию, ни ра́нами, ни мечём с пути́ Христо́ва испове́дания не
соврати́лася еси́.

Ра́дуйся, я́ко пла́мень любве́ в исто́чнице кро́ве неугаси́м
соблю́дшая; ра́дуйся, му́чеников красото́.

Ра́дуйся, кре́пкое христиа́н прибе́жище.

Ра́дуйся, Екате́рино, неvéсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 11

Пе́ние похва́льное дерзну́хом принести́ тебе́, но оскудева́ет

сло́во на́ше и недоумева́ет ум, ка́ко глаго́лати; оба́че сло́во твоё премудро́е, мно́гих исхити́вшее от неве́жества и идолонече́стия, возставляет нас. Дажь нам сло́во твоё, во е́же пе́ти уди́вльшему на тебё вели́чия Своя́ Бо́гу: Аллилу́иа.

Икос 11

Светоприёмную ты свещу́, ме́чным усече́нием погашённую, но на свещнице Небе́снем пред Престо́лом Святы́я Тро́ицы поста́вленную, ви́девшие Святы́и Ангели, поклони́шася Живу́щему во ве́ки и, получи́вшие от Влады́ки повеле́ние, де́вственное те́ло твоё на горе́ Сина́йстей погребо́ша, да не ви́димо бу́дет, я́коже сама́ хоте́ла еси́, враго́м Госпо́дним. Мы же песнь сию́ возсыла́ем ти:

Ра́дуйся, солнцеобра́зная де́во, на Небеса́ ду́хом возше́дшая; ра́дуйся, Сио́на Го́рняго дости́гшая.

Ра́дуйся, ве́нче добро́ты в ру́це Госпо́дни; ра́дуйся, ча́ше, от оби́лия до́му Бо́жия че́рплющая ра́дость.

Ра́дуйся, к ски́нии нерукотворе́нней, ве́чней прибли́жившаяся; ра́дуйся, на горе́ зако́нней почи́вающая те́лом.

Ра́дуйся, я́ко та́мо ви́дена бы́ша ше́ствия Бо́га Сина́ина, Бо́га Иа́ковля; ра́дуйся, ме́ста богови́дения Моисее́ва одержа́ние.

Ра́дуйся, ре́вности Илии́ны указа́ние; ра́дуйся, купины́ нескора́емой явле́ние.

Ра́дуйся, де́во, Де́ве Цари́це, в ри́зы позлаще́нны оде́янной, преиспещре́нной всле́дствующая; ра́дуйся, я́ко тобо́ю Сый воспева́ется посреде́ дев тимпа́нниц.

Ра́дуйся, я́ко на тебё велеле́пота Егó; ра́дуйся, Престо́ла Ве́чнаго предста́тельнице.

Ра́дуйся, от хра́ма вселénных моли́твенники к тебе́
назира́ющая; ра́дуйся, кади́ло моли́тв Вы́шнему о нас
благоприятное.

Ра́дуйся, Екате́рино, неvéсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 12

Благода́ть дана́ тебе́ от Бо́га руково́дствовати к позна́нию и́стины Его́, в та́йне сокровéнной, и да́ти всем я́же к по́льзе про-
ше́ния. Те́мже мы, помраче́ннии, умилéнно про́сим тя, му́драя
де́во: просвети́ умныя на́ши о́чи и положи́ нам к Небеси́ стезю́
прохо́дну, да поём с тобо́ю ны́не и во вся ве́ки Еди́ному
Премúдруму: Аллилу́иа.

Икос 12

Пою́ще крéпкия тво́я му́ченическия по́двиги, хва́лим тя, я́ко
одушевлéнный сосúд спасéния челове́ков: тво́им бо ра́зумом
Бог премúдрость премúдрых ве́ка сего́ погуби́; тобо́ю вити́й при-
зва́ в язы́к свят, в лю́ди обновле́ния, я́ко тем страда́ти за Хри-
ста́. Просвети́ и нас, благáя де́во, помраче́нных, да зове́м ти:

Ра́дуйся, зерка́ло Бо́жия му́дрости; ра́дуйся, си́лою Вы́шняго
оде́янная.

Ра́дуйся, подви́жнице, елеем ра́дования умаще́нная; ра́дуйся,
воево́до, полк Бо́жий к ве́чному вели́честву предпосла́вшая.

Ра́дуйся, во свéтлости святы́я вше́дшая; ра́дуйся, во свéте
непристу́пнем Живу́щему в ли́це пла́менных слуг предста́вшая.

Ра́дуйся, гром трисвята́го пéния гласом сво́им умножа́ющая;
ра́дуйся, неизрече́нную сла́дость добро́ты вкуша́ющая.

Ра́дуйся, я́ко хвала́ и ра́дование над главо́ю твоёю; ра́дуйся,
я́ко ве́чная сла́ва тебе́ объёмлет.

Ра́дуйся, от Триипоста́снаго Божества́ венце́м Небе́снаго

Ца́рствія увенча́нная; ра́дуйся, благода́ти и безконéчной сла́вы нам ходатаице.

Ра́дуйся, Екатери́но, неvéсто Христо́ва премúдрая.

Кондак 13

О святáя великомúченице Екатери́но! Приими́ сие́ похва́льное пéние и изба́ви нас от враг ви́димых и неvíдимых и от вéчнаго мучéния твоím благоприя́тным ходата́йством сохра́ни, да с тобо́ю прísно поём Бо́гу: Аллилу́иа.

Этот кондак читается трижды, затéм 1-й икос «А́нгелом ра́вную...» и 1-й кондак «Избра́нную и венча́нную де́ву...».

Моли́тва

О святáя Екатери́но, де́во и мученице, и́стинная Христо́ва неvéсто! Мо́лим тя чрез особли́вую благода́ть, ёю́же предвари́ тя Жени́х твой, Сладча́йший Иису́с: я́коже посрами́вши прéлести мучи́теля, мúдростию твоёю́ пятьдесят вити́й победи́ла еси́ и, напои́вши их Небе́сным учéнием, к свéту и́стинных véры наста́вила еси́, та́ко испроси́ и нам óную Бо́жию мúдрость, да и мы, растóргнувше вся ко́зни а́дскаго мучи́теля и презрэ́в ми́ра и плóти собла́зны, досто́йны яви́мся Божéственнымъ сла́вы и к разши́рению святýя на́шея правосла́вныя véры сосúды досто́йны соде́лаемся, и с тобо́ю в Небе́сной ски́нии Го́спода и Влады́ку на́шего Иису́са Христа́ хва́лим и прославляем во вся véки. Ами́нь.

{{_LINK1_}}